

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejeman mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostopna petivrstna (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročitih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostopna petivrstna po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izv. emši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.
Recepti se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Prestolonaslednikova skupina osvojila drugo sovražno črto. - Naše čete prestopile tudi v smeri proti Schio državno mejo. - Na Laveronski planoti vdrli naši junaki v sovražno postojanko. - Dosedanji plen: nad 16.000 ujetnikov, med njimi 341 častnikov, 132 topov in 80 strojnih pušk.

Tam za laškim gričem.

Tam za laškim gričem,
tam je dost fantičev,
k' se za nas vojskujejo.
Narodna.

Jutri dne 23. majnika t. l. bo preteklo leto, odkar nam je napovedala Italija vojno. Leto, ki ga je avstrijsko cesarstvo učakalo z vso mrzlo preračunjenim zahtevnim naklepom verolomnega bivšega zaveznika, leto, v katerem se je dvignila staroslavna država Habsburžanov kakor ptič feniks iz ognja svetovnih požarov do nepričakovanih višav, veličastnih zmag in političnih triumfov, pa tudi do novega krepkega državnega zavetja svojih narodov. Med temi narodi je bil narod slovenski najbolj prizadet po laškem napadu. A bil si je tudi v vseh svojih slojih popolnoma svest velikega zgodovinskega trenutka, svest si, da bo tehtnica bojev na avstrijsko-laški meji odločevala tudi o njegovi usodi, o njegovem nadaljnjem življenju. Laški zemljevidi, ki so že kazali povečano Italijo, so rezali mejo po sredini slovenske zemlje od Triglavja preko Idrije, Cerkljanskega jezera in po vsem Krasu noter do Reke. Laški vpletenjaki so dokazovali italijanskim ovčicam, da so ti kraji po večini laški, sklicevaje se predvsem na laška nazivanja krajev po Goriškem, Tolminskem in Sočanskem in avstrijskih oficijelnih krajepisih in krajevnih napisih, — kjer pa to ni šlo, kot n. pr. na Kranjskem, so pa brž posegli po zgodovini — za 2000 let nazaj, — češ, da so tu gospodovali orli rimskih legij, ali pa po zemljepisju, češ, tu ob julskih planinah in planotah Javornika in Pivke so »naravne meje« Italije.

Narod slovenski pa je mirno in trdno zaupal — svoji materi, velikim, močnim Avstriji, saj je bil sam preslab, da bi se upri krvoločnemu tujcu, lačnemu njegove zemlje.

In ni se varal. Prebлагi najvišji vojskovodja, naš cesar je pozval v svojem nepozabnem lastnoročnem pismu z dne 23. majnika 1915 vse narode svoje države, da ščitijo dežele ogrožene po »verolomnosti, ki ji v zgodovini ni primera«. V onih dneh je oril le en klic po širni vladavini, pretresal vsa srca, polna srda in studa pred takim sovražnikom: Pokazati mu, kako močnega je naša monarhija, dokazati mu, da slavni čini bojnih let 1848, 1849 in 1866 še najdejo vrednih posnemalcev in da tradicijselno obvladane laške samogoltnosti in lokavosti po bojni sili cesarstva velja tudi zdaj in zanaprej.

Po naši slovenski domovini pa je vojno navdušenje zoper Italijo raslo in prekipelo. Vojaki, odhajajoči na novo — na laško bojno črto (fronto), pozdravljali so se pri nas kakor naši rodni bratje, po deželi pa so se zglaševali naši prostovoljni strelci za obrambo ožje domovine. Stare pesmi o Radecem, o laškem griču itd. so oživele in dobile nove kitice, nad vse druge pesmi pa je zrasla do močnega veljave in istinitosti Gregorčičeva pesem Soči, v kateri je ta naš najbolj priljubljeni pesnik pred 37 leti v proroških verzih naslikal bodoče izdajstvo našega nekdanjega zaveznika, Laha.

In z nami je bil Bog! Zgodil se je čudež, da je kopica bataljonov na soški bojni črti zadrževala pod poveljstvom generalnega polkovnika Svetozara Boroevića, celo laško armado, v Tirolah pa so močnejše utrdbe, ki jih je dal ženjalni šef našega generalnega štaba,

Conrad z Hetzendorfa, zgraditi ob času najlepših italijanskih fraz — imenitno vršile svojo nalogo, prestreči vsako prodiranje v notranjost dežele. Vedno nove italijanske trupe so se valile nad Sočo, dvakrat trikrat štirikrat so udarile z vso silo ob Doberdobsko planoto, na Podgoro, na Plavi, na Tolmin, na Krn — vedno in povsod so bili odbiti z brezštevilnimi izgubami. V besni togoti so se Lahi znesli nad božjimi hrami na Sv. Gori, na Višarjah, v Mirnu, v Gorici ter jih razrušili. Nemo so zle te priče laškega barbarstva doli na obnemoglega sovražnika, a Marija, kraljica vojnih trum, je stala nad nami in kaznovala z našimi zmagami laško bogoskrunstvo.

A Lah ni odjenjal. Vedno nove čete so dobajale ter poskušale bojno srečo prisiliti, skušale pridobiti svojemu žalostnemu kralju vsaj Goričo, soško kraljico. In tedaj je naš cesar poklical jugoslovanske polke iz Dalmacije, iz Kranjske in Štajerske na pomoč ogroženi ožji domovini. Slovenski polki, ki so sili tedaj v Galicijo, so smatrali ta poziv za darilo in dobroto ter se izkazali hvaležne in vredne. Pri Oslavju je bil 17. kranjski pešpolk, na Doberdobski planoti pa 87. spodnještajerski pešpolk oficijelno pohvaljen; kar pa so storili bratje Dalmatinci na Podgori in pri Plaveh, o tem govori že ves svet, najbolj pa — Italijani.

Vso armado, ki se bojuje zoper Laha, pod vrhovnim vodstvom presv. nadvojvoda Evgena, navdaja duh njegov, duh največje požrtvovalnosti in skalnatotrdne volje, poraziti najzoprejšega vseh naših sovražnikov tako, da bo za vekomaj izgubil veselje, še kdaj govoriti o neodrešenih deželah, naravnih mejah in o grenki Adriji.

Ta duh pa je prešel tudi v oni del našega naroda, ki je ostal doma. Mirno in skoraj prezirljivo prenašamo laške zračne napade, in kadar se nam ob volem gromenju laških topov krči srce v spominu na naše branilce, nas vendar ne premaga niti za trenotek kaka plahost, da bi se tam za laškim gričem morda obrnila vojna sreča v prid Lahom.

Nasprotno, ob prvi obletnici laške vojne napovedi smo trdno prepričani, da ni daleč več dan, ko bo božja pravica kaznovala vse laške zločine tako, kakor zaslužijo.

Gospodarski pregled.

Kako bo z letino? Iz Ogrskega se poroča še precej ugodno. Ozimina pšenice se je splošno dobro razvila v marcu in krepko rase. Sicer sta rast nekoliko ovirala mrzli april in padavine in je na mnogih krajih celo zarjavela, vendar pa ta rjavica dan za dnem zganja in dobiva zopet svojo zeleno barvo nazaj. V krajih, kjer niso polja dovoljno obdelali, se je pokazalo precej plevela vmes, posebno na njivah, kjer je rasel ječmen poprej. V nekaterih krajih pa je bila ozimina vsled preobile mokrote docela uničena in bo treba tam polje iznova posejati. Jara rž pa posebno lepo obeta. Stebla so krepka in dolga. Tam, kjer so se zakasneli s pomladansko setvijo vsled dolgotrajnega deževja, bodo posejali v maju. Isto velja glede koruze. Posejali so jo doslej samo tam, kjer dež ni škodil in preveč namočil tal. Krepka rast se na njih opazja. Ravno tako so se na Ogrskem vsled deževnih dni zakasneli z sadenjem krompirja. Le v gorskih krajih so z

njim gotovi. Zgodnji krompir jako dobro poganja. Tudi sladkorna in krmilna pesa je skoro povsod že posejana. Na rast rapsa je pa vreme najugodnejše vplivalo. Cvete že skoro povsod. Ponekod mu je sicer močna rosa škodila, pa se vendar hujših posledic ni bati.

S setvijo vrtnih semen in sočivja so v večini končali razun s fižolom. Zgodnji lan dobro procvita in tudi hmeljni nasadi povoljno poganjajo. Trava po travnikih je sicer vsled deževja zarjavela, vendar je v zvezi temu zadovoljiva. Posebno se pa pohvalijo s pašniki. Na nekaterih krajih so še sicer bili pred tednom pod vodo, vendar so bilke zelo goste. Sadje je pa po večini že odevetelo. Mraz jim je občutno škodil, le v nekaterih komitatih. Tudi mrčes se je marsikje vgnjezdil, pa prevelike škode ne bo povzročil. Splošno se mora priznati, da letina na Ogrskem še dobro obeta, česar so se še posebno na berlinski borzi razveselili.

V Bosni in Hercegovini so ozimino sejali še v decembru, ker je bila jesen predeževna. Dasi jim je delavcev in živine bolj manjkalo kot kje drugod, so vendar še mnogo polja podelali. Jesenska setev je dobro prezimila tudi v teh kronovinah in kar so zamudili v jeseni, so žene s svojo pridnostjo pričele že nadomeščati meseca februarja. Ker pa je sneg zopet zapadel, so za kratek čas prenehali s pomladansko setvijo. Mesec marc je bil zanjo ugoden. Poljsko delo so organizirali in tako v marcu več polja obdelali kot prejšnja leta, pa se v teh deželah vsled tega tudi več pridelka nadejajo. Detelja, travniki dobro kažejo in tudi zgodnji krompir se lepo razvija. Tudi sadno drevje, celo najobčutljivejše, je dobro prezimilo. Isto trde tudi glede vinske trte. Češplje, češnje, breskve in mandeljni pa so koncem marca že odeveteli v Hercegovini, v Bosni pa so bili v najlepšem cvetju. Vinogradi najboljše kažejo. Samo galice jim manjka — kot povsod drugod — zlasti pa na Ogrskem, kjer se prodaja že na debelo po 12—16 K kg. — Da se tudi po ostalih avstrijskih kronovinah dobra letina obeta, se je že itak poročalo. Posebno Moravska in Nižjeavstrijska ter Štajerska in Galicija se s krepko rastjo žita ponašajo. — V Nemčiji, kot poročajo listi, pa so v tem oziru še na mnogo boljšem kot prejšnje leto. To pa pripisujejo obilni jesenski in spomladanski padavinam. Tla so mokra in za mlajše rastline vsled tega tudi silno ugodna, kar se je ravno pri rži skazalo. Mokra tla so pomogla, da so se krali vse drugače razvile kot v suhi jeseni prejšnjega leta in vsled tega tudi lažje in boljše prezimile. Pričeli so tudi s setvijo sladkorne pese in se nadejajo, da je bodo, če tudi manj kot v mirnih časih, vendar pa za 10% več pridelali kot prejšnje leto. (Dalje.)

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. maja. Uradno:

Na južnotirolski bojni črti je vrgel naš napad sovražnika še dlje nazaj.

V dolini Sugana so vdrle naše čete v Rundschein (Roncagno).

Na pobočju Armentera so se polastili naši vojaki Sasso alto.

Vzhodno od osvojenih utrdb Campo Molon so v naših rokah vrhovi Tonazza, Fasso della Vena in Monte Melignone. Italijani so tu poizkusili protinapad s silami, ki so jih najhitreje zbrali, a smo ga takoj odbili.

Sovražnik je že tudi prepoden s Col Santo.

Odkar smo pričeli napadati, so ujele naše čete 257 častnikov, nad 12.900 mož in zaplenile 107 topov, med njimi 12 komadov 28 cm havbič in 68 strojnih pušk.

Naši letalci so metali bombe na kolidore Per, Vicenza, Cittadella, Castellfranco, Treviso, Casare in Cividale, kakor tudi na sovražne letalne postaje.

Dunaj, 21. maja. Uradno:

Boji na južnotirolskem bojišču so se razširili, ker so pričele naše čete z napadom tudi na visoki planoti Lavarone. Vrh grebena Armentera je v naši lasti. Na visoki planoti Lavarone so vdrle naše čete v prvo trdovratno branjeno sovražno postojanko. Bojna četa, tvorita jo diviziji tirolskih cesarskih lovcev in pehotna divizija iz Linca, Njegove c. in kr. Visokosti feldmaršal-lajtnanta nadvojvoda Karla Franc Jožefa je razširila svoje uspehe. Vzeli sta Cima de Lagi in severnovzhodno od tega vrha Cima di Mesole. Sovražnik je prepoden tudi iz prelaza Borcola. Južno od prelaza so padle v naše roke še tri 28centimeterske havbice. S Col Santo prodirajo naše čete proti Pasubio. V Brandtalu so zasedli naši Langeben. (Anghebeni).

Ujeli smo 3000 Italijanov, med njimi 84 častnikov, zaplenili 25 topov in 8 strojnih pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

18. majnika. Pri izviri Stroja v dolini Ledra je napadel sovražnik po ljutom, celo noč trajajočem obstreljevanju s topovi zgodaj jutraj 17. t. m. naše postojanke na robih Monte Pari, a smo ga odbili z velikimi izgubami. V dolini Lagarina je obstreljeval sovražnik iznova naše postojanke na Zugna Torta; na to jih je petkrat ljuto napadel, toda vrgli smo ga vselej s krvavimi izgubami. V odseku med dolinama Teragnolo in zgornjo Astico se nadaljuje boj s topovi na postojanko naše glavne obrambne črte. Odbili smo v dolini Pellegro navadne demonstrativne napade. V Marmolate do prelaza Feldaja (zgornja dolina Avisio) in v zgornji dolini Cordevole kakor tudi ob Soči je delovalo zmerno topništvo. V odseku Tržič so osvojile naše čete s sijajnim protinapadom del v bojih 15. t. m. sovražniku prepuščenega jarka.

Dodatek k poročilu laškega generalnega štaba 18. majnika 1916. V ozemlju Adamello so napravile naše čete velik plen na orožju in strelivu, ki ga je popustil sovražnik pri prelazih Topete in Forgarida. Naši alpinci so zasedli 17. t. m. pobočje Grat severno od Forgarida do odseka Matterott pri vrelcih Sarca.

19. majnika. Naše čete so zasedle v ozemlju Adamello glavno točko zgornje doline Sarca in sosedne višine, vzelo so na to sovražniku približno 30 ujetnikov; plen na blagu in na živilih je bogat. Med Chiese in Adizo intenzivno deluje topništvo. V odseku bojne črte dolin Adiza—Teragnola smo izpraznili postojanko na Zugna Torta, ki je bila razrušena po obstreljevanju, ki je trajalo tri dni. Odbili smo z najhujšimi izgubami za sovražnika dva ljuta napada na naše postojanke južno od Zugna Torta; sovražniku smo vzeli tudi nekaj ujetnikov in eno strojno puško. V odseku dolina Teragnola—zgornja dolina Astico je nadaljeval sovražnik s številnimi baterijami vseh kalibrov lju-

to obstreljevanje naše obrambne črte Monte Maggio—Soglio d'Aspio. Da se izognemo nepotrebnih izgub, smo izpraznili to črto. Naše čete so se umaknile dobro urejene v zadaj ležeče postojanke in so se utrdile v njih. V odseku Asiago nobenega važnega dogodka. Sovražnik je napadel po intenzivni pripravi s topovi v dolini Sugana; streljal je celo noč na 18. t. m., ob jutranji zori je napadel naše postojanke od v dolini Maggio do Monte Collo, a smo ga povsod odbili. Naše topništvo je obstreljevalo Inichen in Sillian v Dravski dolini. Na ostalem pozorišču je delovalo topništvo zelo ljuto na zgornjem Butu, ob Soči in na Krasu pa zmerno. Ponoči na 18. smo odbili sovražni nanač v odseku Tržič. Poroča se o napadih sovražnih letalcev na različne točke benečanske ravnine, v celoti je bil njih uspeh en mrtvec, en ranjenec in malo škode. Naša letala so obstreljevala sovražne tabore in odsek Fulgaria; kljub obstreljevanju številnih baterij so se vrnila nepoškodovana.

× × ×

Dunaj, 20. maja. Iz vojnega tiskovnega stana: Italijansko dnevno poročilo 17. t. m. izjava, da so odbili Lahi naše napade na Zugna Torta in da so imele naše čete strašne izgube. Omenja se tudi: »Veliko trupelj je odnesla Adiža.« Glede na to se poroča: Adiža ni mogla odnesti nobenih mrtvičev, ker so napredovale ob reki le patrulje, zahodno od črte Lizzanella-Lizzana-Costa Violina pa sploh resnejših bojov bilo ni. Sploh smo pa Zugna Torta vzeli mi in se nahaja trdno v naših rokah kljub številnim sovražnim protinapadom, ki smo jih vse izlahka odbili. Italijansko dnevno poročilo 18. t. m. obsega sledeči odstavek: »V odseku Tržič so osvojile naše čete s sijajnim protinapadom del v bojih 15. t. m. sovražniku prepustene jarka. Ta laški uspeh je popolnoma izmišljen. Gre očitno za poizkus, da se tolaži italijanska javnost za neuspehe v južnih Tirolah z izmišljenimi poročili od zmagah iz drugih odsekov.

× × ×

Težišče dogodkov je sedaj še na obeh straneh ceste, ki vodi z visoke planote Lavarone čez Campolon v Pedescale in se tu odcepi v Arsiero in Asiago. Najbližja, jugozapadno od tu ležeča zveza z Italijo je cesta, ki vodi iz Valarse čez prelaz Fugazze (1165 km) v Schio.

Asiago, Arsiero in Schio so veliki utrjeni tabori, katere je Italija sezidala že v letih pred vojsko za ofenzivni sunek na južno Tirolsko. Trdnjave obstoje iz velikega števila oklopnih utrd in v zidanih baterij neposredno ob meji, ki naj bi imele nalogo kriti nastop majhnih sil v prostoru Vincenza in ob primorski fronti. Za omejnimi utrdbami so Italijani ob omenjenih cestah napravili še nadaljnje utrdbe, takozvano drugo črto utrd, okoli omenjenih treh krajev pa še forte.

Pod poveljstvom prestolonaslednika stoječe alpske čete so v četrtek vzele ob cesti v Pedescale ležeči utrdbi prve črte, Campolomon in Toraro. V petek so osvojile še utrdbe druge črte in sicer Malignone, Fena in Tonzetta, v soboto so razširile svoj uspeh in vzele Cima dei Laghi in Cima di Mesole. Cesta v Pedescale je tedaj prosta stalnih ovir, vendar je pa treba vzeti še utrdbe pri Vereni in Campolongo, ki lahko od strani učinkujejo proti omenjeni cesti.

V Suganski dolini so naše čete vdrlle v Roncegno in se polastile vrha gorskega grebena Armenterra. S tem so dobile večjo prostost v gornji dolini Asse in takoj pričele z napadom tudi na visoki planoti Lavarone ter vdrlle v prvo trdovratno branjeno sovražno postojanko.

Na nasprotnem krilu, v smeri proti Schio, so naše čete dosegle velik uspeh s tem, da so se polastile Col Santo (2114 m), prepodile sovražnika z obmejne prelaza Borcolo (1208 m) in tudi tu stopile na italijanska tla.

Naša letala so metala bombe skoro na vsa železniška križišča, ki pridejo v poštev za dovoz sovražnih ojačenj in s tem ovirale protiučrte italijanskega vojnega vodstva.

Posebno velik vtis napravi veliko število ujetnikov — doslej do 16.000 mož in 341 častnikov —, če imamo pred očmi, da gre tu za boje na visokem gorovju, kjer se zasedanje črt ne vrši tako gosto, kakor na ravnejšem ozemlju in se more veliko število ujetnikov doseči le s taktično izvršenimi premiki. Plen topov bi se dal preje razložiti, če bi ne bil tako velik, ker je zelo težko odpeljati topove, posebno večjega kalibra. Da smo pa v prvih šestih bojnih dneh osvojili 132 topov — 15 28 cm havbic in 80 strojnih pušk, kaže, kako silovit je bil sunek naših čet in da je naše presenečenje popolnoma uspelo.

Lahe umikanje zelo boli.

Lugano. »Corriere della Sera« in »Secolo« pravita, da je umikanje laških čet ze-

lo bolešno. »Corriere« opozarja na krvave napore, s katerimi so napredovale laške črte do Rovereta in na visoko planoto Lavarone. Slavno delo je začasno brez koristi, dejanske razmere bojišča se ne smejo prezreti. Italijani so oblegali veliko alpsko trdnjavo. Njih črte so bile podrejene sovražnim odpornim črtam in so bile zato marsikje taktično neugodne. Umevno je za to, da so se morale popustiti napadalne postojanke, ker je sovražnik šestkrat pomnožil svoje moči. Italijani so se umaknili v obrambne postojanke, katere so pripravili že prej. Sitenjši je položaj v gorah Arsiero. Popust Monte Maggio dovoljuje Avstrijcem, da se bližajo Valle Scura. Veliko vasi se približajo robu bojišča. Ozka dolina Astico pa otežkuje prodiranje, napadalci bodo izgubili obrambo svojih topniških postojank, čim dalje bodo napredovali. Zato Italija lahko mirno čaka, kako se razvijejo dogodki. »Secolo« priznava, da je bila Zugna Torta dobra postojanka. Bližnje črte je dobro čuvala.

Lugano. (K. u.) Ko je priznal Cadorna končno, da so izgubili Lahi Zugna Torta in črto Monte Maggio do Soglio d'Aspio, sladi laško časopisje grenko zdravilo, kolikor more. »Corriere« della Sera« izjava: O tem ni dvoma, da so dogodki bolešni. Kdor se spominja na velike krvave napore, s katerimi so napredovale naše črte do vhoda Rovereta in na visoko planoto Lavarone, mora žalovati, ker je uničen slavni trud naših vojakov. V naši oblegovalni vojski smo prišli pač na mrtvo točko. Posrečilo se nam je pa kljub temu, da smo izpremenili položaj podleglosti v ravnotežje. Priplezali smo k sovražnim postojankam. Napadna trdnjava, napasti smo jo mogli le od spredaj, ker tvori nadaljujočo črto, katere nismo mogli niti osamiti in odrezati od njenih dovozov, je nepriskakovano pošestorila svojo obrambno in napadalno sposobnost in nas prisilila, da smo se morali umakniti in da moramo iskati bolj zadaj obrambno postojanko. Ta pomen gre gori Zugna Torta. Položaj je nekoliko delikatnejši na gorah Arsiero. Sovražnik, ki je vzel Monte Maggio, si lahko uredi opazovališča v Valle Scura in v kotlini Posina. Nekaj naših živi in sel, kjer se je več ali manj mirno živelo, je izpostavljenih sovražnim topovom.

Poročila vojnih poročevalcev.

Roda Roda: 20. maja. Včeraj in danes so se posebno živahno bojevali v središču in na levem krilu južno-tirolske bojne črte. Na višinah južno od Val Sugana so se polastile avstrijske čete najvišjega vrha gore Sasso na razprostrtem Armentarra grebenu. Ker se od tu nadvladuje dolina, so bili Italijani prisiljeni, da so morali umakniti svoje črte, ki križajo Val Sugana. Umakali so se proti Borgo. Avstrijske čete so vkorakale v po požaru popolnoma uničene toplice Roncegno. Središče napadajočih čet se je pomikalo ob nekdanji glavni črti italijanskega topništva proti vzhodu, vzele je vzhodno od Campomolon ležečo goro Monte Melignone, 1700 metrov visoke vrhove Tonzetta in med gorama ležeči prelaz Passo della Vena; od tam vodi cesta naravnost v dolino Astico in v Arsiero. Izčisti se istočasno zahodno od tam ozemlje Col Santo in končno tudi nad 2000 m visoki vrh sam od sovražnika. Posrečeni naskok na močno italijansko topniško postojanko od Monte Toraro do vrhov Tonzetta je stal Lahe posebno veliko dragocenega topniškega materiala.

Nad 50 km laške fronte vtisnjene.

Dunaj, 21. maja. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Zmagoviti boji na južnem Tirolskem se nadaljujejo, naše čete trajno pridobivajo na prostoru. Posrečilo se je že osvojiti močne stalne laške obmejne utrdbe in italijansko fronto vtisniti v širini več kot 50 km. Povsod, kjer napadejo naše čete, poženo Italijane nazaj in jih obkolijo. Na mnogih točkah so naše kolone že stopile na italijanska tla in zasledujejo sovražnika.

Naš prestolonaslednik županu Budimpešti.

Budimpešta, 21. maja. (Kor. ur.) Župan dr. Barczy je brzojavil Njegovi c. in kr. Visokosti g. feldmaršallajntnau nadvojvodu Karlu Franc Jožefu povodom uspehov na južnem Tirolskem čestitko. Gospod nadvojvoda je odgovoril: V imenu meščanstva glavnega in prestolnega mesta Budimpešte poslani pozdrav sem sprejel z odkritim veseljem. Za hudemu sovražniku priborjene uspehe se moramo zahvaliti občudovanja vredni hrabrosti navdušenih naših čet. Trdno upam, da pripomore Vsemogočni naši pravični stvar v boju proti verolomstvu in izdajalstvu do končne zmag.

»Cadorna se mora obnesti.«

Genl. Polkovnik Rousset pravi o naših napadih na Lahe: Gre za premišljen načrt osrednjih velesil, ki hočeja povsod preprečiti ofenzivo četverosporzuma. Cadorna mora pokazati, da je kos resnemu položaju.

Samo 25 km do italijanske nižine.

Curih, 20. maja. »Zürcher Tagesanzeiger« piše: Avstrijske črte so od italijanske nižine oddaljene komaj 25 km. Pogled na zemljevid pove tudi lajku, kakšno katastrofalno učinkovanje bi imel predor na tem mestu na položaj ob Soči in koroški meji. Pa tudi brez predora ostane lastna fronta zelo omajana.

Nizozemska sodba o našem napredovanju.

Rotterdam, 21. maja. (Kor. ur.) »Rotterdamsche Courant« piše: Danes so prišla zopet najvažnejša poročila z italijanske bojne črte. Iz Rima se poroča, da so izpraznili italijansko glavno črto na južnem Tirolskem in da so se umaknili Italijani v zadaj ležeče postojanke. Na obeh straneh meje se razteza črta utrd. Od začetka vojne so ogrožali Italijani utrdbe na avstrijski strani meje. Zdaj, ko je bilo tiho več mesecev, jih niso Avstrijci le vrgli, marveč so izgubili Italijani tudi dve svoji sprednji utrdbi. Plen 61 topov za tako ozemlje je nečuveno velik.

Strokovnjaška sodba o naši ofenzivi.

Berlin, 21. maja. (Kor. ur.) »Kreuzzeitung« piše v svojem tedenskem pregledu: Razveseljiv dogodek minulega tedna tvori zmagovito prodiranje naših avstrijskih zaveznikov na južnem Tirolskem. Uspehi naših zaveznikov se morajo zato tem višje ceniti, ker so se morali izboriti v najtežavnejšem ozemlju. Kako previdno so postopali naši zavezniki, nam kaže, ker so načrtoma vzemirjali in uničevali koldvore in železnice na Benečanskem z letali, na drugi strani so pokazali s svojimi številnimi uspešnimi postranskimi podjetji ob soški bojni črti, kako spretno so odvrnili pozornost sovražnika od svojega glavnega udarca. Tudi ostalo nemško časopisje v celi Nemčiji slavi prisrčno nove avstrijske uspehe na južnem Tirolskem.

Bolgari o verolomstvu Italije.

Sofija, 21. maja. (Kor. ur.) Ob obletnici grdega izdajalstva Italije nasproti svojemu zavezniku, piše »Kam-bana«: Ko je nudila laška armada svetu celo leto razveseljivo igro neizpolnjenih vojaških stremeljenj in ko se je osmešil Cadorna s svojimi dnevnimi poročili o vremenu, ko se je izjalovilo pet italijanskih ofenziv, je doletela zdaj Italijane grozna usoda. Predvsem so jim bili vzeti upi in iluzije, zdaj pa morajo čutiti tudi trdo resnico in zaslužno pokoro.

Pobitost v Italiji.

Lugano. Laški generalni štab poroča, da so popustile laške čete črte od Monte Maggio do Soglio d'Aspio, povprečno 1700 do 1800 metrov visoko gorovje ob meji vzhodno od Rovereta, ne pove pa, da so vdrli Avstrijci že čez to črto v italijansko ozemlje in da so vzeli tam trdnjavo Campomolon in Toraro. Ne pove tudi, da je zavzete Zugna Morta južno od Rovereta omogočilo Avstrijcem, da so prepodili Lahe iz krajev Mori in Marco v Adiški dolini.

Kako se Lahi tolažijo.

Lugano. »Secolo« piše o bojih na južnem Tirolskem: Gotovo bomo morali v sedanjih bojih popraviti eno ali drugo mesto bojne črte; a to naj nas ne razburja. Glavno načelo moderne obrambe zahteva, da se branijo le glavne točke. Če se pomika kaka bojna črta sem in tja, se ne sme obupavati in ne upati na zmago. Drugi dan bojev kaže, da se je razširil napad, vsled česar so se morale popraviti dotične obrambne črte.

Zopet huda kanonada pri Gorici.

Goriško, 20. maja 1916. Nekaj dni je bilo na soški fronti pri Gorici bolj mirno, streljanje le redko. Noč po noči pa je dosegla kanonada svoj višek. Topovi najtežjega kalibra so bobneli celo noč brez prestanka. Glavna naloga je bila v rokah naše artiljerije. Proti jutru je nastopil zopet mir. Danes popoldne so vzeli Italijani prostor krog Gorice pod ogenj. Visoki stebri dima se dvigajo izpod Kalvarije, Sabotina, Sv. Gore in Sv. Gabrijela. Vojaštvo na soški fronti z velikansko pozornostjo zasleduje zgodovinske dogodke na južnem Tirolskem.

Lahi že pozivajo svoje zaveznike na pomoč.

Lugano. »Popolo Romano« vpraša, zakaj ne posežejo zdaj zavezniki v Solunu

vmes. Njih prodiranje bi prisililo Avstrijce poslati sile na Balkan, kar bi razbremenilo Italijane.

Naši letalci nad Castellfrancem.

Lugano. »Corriere della Sera« javlja iz Castellfranca: Avstrijska letala so priletela 17. t. m. ob 1/8. jutranj nad mesto, kjer so metala bombe do 1/9. ure. Škode ni veliko. Isti letalci so metali bombe na Bassano, Monte Belluno in na železnico Vicenza-Treviso.

Nameravana slavlje laškega izdajalstva in junaštvo naših čet.

Inomost. »Tiroler Soldatenzeitung« piše v uvodniku:

Nekaj dni le nas še loči od tistih časov, ko poteče leto italijanskega preloma zvestobe. Italijanska vlada se pripravlja, da ta dan omoti javno mnenje, ki se pričinja vzemirjati vsled dosedanjih neuspehov, s tem, da ga cela dežela slovesno praznuje; a v veselje in v sijaj slavlja proslave Sacro Egoismo je zadonel zelo neprijeten zvok. Naše junaške čete so dosegle uspehe na celi južnozahodni bojni črti. V odseku Doberdobske visoke planote in v ozemlju zahodno od Sv. Martina se je posrečilo našim, da so pridobili z zavzetjem posameznih sovražnih postojank na prostoru in da so položili tako temelj daljnim uspešnim operacijam. Na bojni črti, ki se razteza od Adiže južno od Rovereta čez visoko planoto Fulgaria proti višinam, ki spremljajo proti jugu dolino Sugana, so vzele naše čete po močni pripravi s topovi večino sovražnih postojank. Naše čete, ki so prodrle po dolini Astach in Lain, so podile sovražnika na celi bojni črti in so se polastile 19. maja italijanskega močno utrjenega in s težkimi topovi obo-roženega končnega grebena Campomolon in Toraro. Velikost uspeha predočuje najbolje plen. Naše čete, ki se bore tako, da ni nobene primere, so težkočam goratega ozemlja v nekaterih dneh v dobi enega leta skrbno zgrajene z vsemi sredstvi vojne tehnike opremljene postojanke sovražnika. Svet bo mogoč šele, ko si bo mogel ogledati pozneje vojno ozemlje na južnozahodnem bojišču s skoraj nepremagljivimi težkočami ozemlja, popolnoma ceniti, kakšen slaven čin so dopolnile avstrijske čete v slavo naše domovine. V tem znamenju plamena se prične laških izdajalcev drugo vojno leto.

Obletnica verolomstva.

Berlin. »Lokalanzeiger« izjava: Dejstvo, da so hrabri branilci Tirolske pod vodstvom bodočega cesarja vzeli dve laški trdnjavi, nam dokazuje, da se je prenesla vojska zdaj tudi v Italijo. »Vossische Ztg.« pravi: S fanfarami in s slavnostmi so nameravali v Italiji slaviti obletnico vojske, a naravnost groteskno je to slavlje verolomstva brez pozitivnega vojaškega uspeha. Na predvečer nameravanega slavlja pa prihajajo poročila o njih težkih porazih na južnem Tirolskem. Zdi se nam, da se praznik Italije izpremeni v pepelnico.

Rumunsko časopisje o obletnici vojske z Lahi.

Bukarešt, 21. maja. (Kor. ur.) »Vittor-rul« piše: Jutri preteče leto, odkar je vstopila Italija v vojsko. Tisti, ki so jo izsilili, so mislili, da se ž njo pač po prostoru razširi vojska, a da se skrajša glede na čas. Danes, ko je minulo eno leto, se ne more drugi del teorije več vzdržavati. Italijani so se borili tako junaško in hrabro, da jih je občudoval tudi sovražnik, a vojskovati so se morali z nepremagljivimi težavami. Ne more se končno reči, da so zasedli znaten del sovražne zemlje. Sovražnik je dopustil na mnogih točkah, da so Italijani prodirali, ker jih je čakal v boljših postojankah. Avstrijska obramba je bila strašna. Slavne 30-5 cm havbice so zopet dokazale, kako znajo učinkovati. Vpoštevati se mora tudi izkušnja tirolskih vojakov, ki so se vojskovali v Karpatih. V dosedanjih bojih na južnem Tirolskem so dosegle avstrijske čete znamenite uspehe.

Razburjenje v Zgornji Italiji.

Curih. Kakih osem dni sem se le z velikimi težavami more prekoračiti laška meja. Zelo pozno dohajajo tudi zasebna pisma in časopisi. V Zgornji Italiji so povsod zelo razburjeni. Listi poizkušajo prikrihati uspehe avstrijskih čet s strategičnimi razlogi italijanskega vojnega vodstva. Cadorna poročila pa jasno kažejo, da so

K zmagovitim bojem na južnem Tirolskem.

Italijani popustili svojo ofenzivo in da so se morali pričeiti braniti. Dalekosežni načrti Italije so se izjalovili.

Lahi, Angleži in Rusi se prerekajo.
Kolin. »Kölnische Ztg.« javlja: Lu-zatti nadaljuje napade na Angleže, ker so prepovedali uvoz razkošnega blaga. Petrograjski dopisnik turinske »Stampe« se pa peča z vedno večjo nezadovoljnostjo v Rusiji proti Italiji glede na njeno nedelavnost nasproti stvari Srbov. Vsi vplivnejši listi v Petrogradu in v Moskvi zaničljivo pišejo o Italiji.

Italijani evakuirajo obmejno ozemlje.
Basel, 21. maja. »Basler Nachrichten« poročajo: Italijansko civilno prebivalstvo iz obmejnega ozemlja prevažajo proti Ferrari.

Kaj bo Marconi iznašel.
Curih, 21. maja. Marconi je izjavil, da je našel važno izboljšanje svoje iznajdbe v brezžičnem izbojavanju, po katerem lahko ujamejo brezžične brzojavke. Nadalje bo možno govoriti z zrakoplovov na tla.

10.000 : 1.000.000.
Lužano. Pred poroto v Cuneo se je moral zagovarjati tni stavbeni podjetnik Oddone. Obtožen je bil, da je žalil armado. Lani meseca julija je namreč rekel, da lahko prepodi 10.000 Avstrijcev en milijon Lahov, ker so Avstrijci močnejši, večje rasti in boljše oboroženi kot Lahi, ki bojazljivo zbeže pred sovražnikom. Oddona so porotniki oprostili.

Pomanjkanje premoga v Italiji povzročilo, da so se povišale vozne.

Lužano, 21. maja. (Kor. ur.) Pomanjkanje premoga je prisililo vodstvo italijanskih državnih železnic, da proučuje, če ne kaže znižati število vlakov, povišati cene voznih listkov in tovrstnih tarifov za blago in živino in uvesti takso na proste vozne listke. Državne plovne črte in sekundarne železnice so povišale vse tarife za 10%. Podpirane plovne črte so pooblašene, da smejo zvišati tarife za 60%.

Ustavljen železniški promet v Italiji.
Curih. Železnice v zgornji in v srednji Italiji so ustavile ves zasebni tovrni promet. Vse vozove so zaplenile civilne oblasti za transport beguncev.

Nov laški zrakoplov.
»Secolo XIX.« v Genovi poroča iz Savone, da je 16. maja tam skozi v veličastnem poletu letel novi vojaški zrakoplov »M 5«, ki je 83 m dolg in obsega 12.000 m².

Boji za Vrh sv. Mihaela.

Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Osem dni so trajali boji za Vrh sv. Mihaela, ki s podgorsko višino strazi vhod v Gorico in posebej še vhod v Vipavsko dolino. Zato ni čuda, da so si Lahi toliko prizadevali zanj, Ker so bili vsi njihovi naskoki popolnoma zaman, so začeli z metodo, ki do zadnjega štedi človeške žrtve in deluje s sredstvi kemije in vojne tehnike. Ta metoda je že vdomačena na besarabski fronti, na italijanski fronti so zavzeli sovražniki z njeno pomočjo Col di Lana, mi pa mali Pal.

Bobnečemu ognju topov, pred katerega kamenito točo branijo jeklene čelade, napadom s plini, proti katerim se zavarujejo čete s posebnimi krinkami, metalcem ognja in bombam se pridružuje še kon-taktna mina, ki se s trudopolnim delom pririje pod sovražno postojanko in jo z enim mahom uniči. Vzhodno od Zdravščine, tam, kjer se vzhodno na gozdne stožcu odcepijo italijanski prekopi po hribu navzgor, da bi od obeh strani oklenili vas Sv. Martina, za katero se vrše tako vroči boji — tam so bili na delu italijanski pionirji. Tam so se zajedali njihovi električni svedri v sivo kraško skalo in rili proti našim barikadam ob razstreljeni cerkvi.

Toda Ogrji so jih bili zaslislali in takoj sklenili, da jih prehitijo s protimino. Isto hrumenje granat, ki je imelo prikriti italijansko delo, je preglašalo sedaj obenem naše vrtnje in razstreljevanje. Noč in dan so delali c. in kr. pionirji, dokler niso dovršili svojega dela. Nato so zapustili rov in odprli električni stik z mino. Hrib se je stresel v temeljih, razvaline Sv. Martina, dim, kamenje, tramovje, ljudje, žične ovire, vozovi, pečene barikade — vse to bruhne v zrak kakor iz vulkanskega žrela.

Ko se je ogromni črni curek sesedel sam vase, zija na mestu italijanske postojanke lijak, večji in globlji nego največja kraška dolina. Ogrji planejo naprej in se polaste zapadnega roba lijaka, dočim se tovariši nemudoma lotijo utrjevanja. Sedaj zažge tudi sovražnik svojo mino, pa ker še ni bila izpeljana do c. in kr. postojanke ob robu vasi, raztrga le vmesni prostor in posuje italijanski ovirni pas in najsprejnejše jarke s prstjo in kamenjem.

Noč za nočjo prihajajo sedaj močne italijanske rezerve k naskoku. Ob jutranjem svitu navale od treh strani proti lijaku, ki se vriva v njihovo fronto, obmetujejo posadke z ročnimi granatami, a so v bližnjem boju vrženi nazaj. Tudi italijanska artiljerija ni mogla preprečiti utrditve av-

stroogrške postojanke v lijaku. Pač pa je služila postojanka Ogrom za izpadna vrata, iz katerih so nenadoma udrl sovraž-nemu polkrogu, ki jih je malone oblegal in jih grozil zadušiti. V jurišu so bili vzeti italijanski jarki, tako da se razteza sedaj naša fronta zopet čez zapadni rob vasi.

S tem so dosegle c. in kr. čete prostorno sicer majhen, a stvarno važen uspeh na Vrh sv. Mihaela, kjer so prepodili Italijane iz najsprejnejših prekopnih postojank. Vsi poizkusi sovražnika, da bi se zopet ustalil v njih, so bili krvavo odbiti.

Vojska z Rusi.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. maja. Uradno.
Nič važnega.

Dunaj, 21. maja. Uradno:
Nič važnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. maja. Veliki glavni stan:

Nemški letalci so prisilili pri Smorgonu po zračnem boju rusko letalo, da je padlo na tla.

Berlin, 21. maja. Veliki glavni stan:

Niž novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

18. majnika. Pri Puklarnu (21 km južnovzhodno od Rige), pri Oliku in pri Novem Aleksinjecu je poizkušal sovražnik približati se našim jarkom, a ga je vrgel naš ogenj. V ostalih odsekih navaden ogenj s puškami in s topovi.

19. maja. Pri Metzendorfu smo prisilili k molku sovražno artiljerijo. Naš ogenj je povzročil eksplozijo v sovražnih baterijah. Severozapadno od Kremienica so dognali naši pionirji sovražno galerijo min in jo nemudoma razstrelili. Sovražnik je bil popolnoma presenečen, se spustil v beg in popustil ves svoj minski material. Poizkus sovražnika, da bi izgubljeno galerijo zopet osvojil, je bil z ročnimi granatami odbit.

Galičija. Severno od Toporovca so se vrgle naše patrulje med močnejši sovražni oddelek. Sovražne žične ovire in sovražni oddelek je bil uničen.

RUSKE VOJAŠKE PRIPRAVE OB BESARABSKI MEJI.

Lužano, 21. maja. »Secolo« poroča iz Bukarešta, da delajo Rusi v Besarabiji in Bukovini velike vojaške priprave, iz česar sklepajo na skorajšnjo akcijo. Vrše se velika premikanja čet in posebno artiljerije spravljajo znatne množine skupaj. Rusi so pripravili tudi večje število lazaretnih vlakov.

CAR ZOPET NA BOJIŠČU.

Basel. Listi javljajo iz Petrograda, da je car zopet odpotoval na bojišče.

POMANJKANJE MESA NA RUSKEM.

Curih, 21. maja. Na Ruskem vlada veliko pomanjkanje mesa. Kakor poroča »Utro rossij«, ne bo v Moskvi prihodnje dni dobiti nič več mesa. Finski senat je odredil, da se dvakrat na teden ne sme klati nobene živine in dva dni v tednu ne prodajati mesa.

Stockholm, 21. maja. Armadno pove-lje Kuropatkina z dne 16. maja odreja na severozapadni fronti pet brezmesnih dni na teden. Popis živine je dokazal, da je nujno potrebna skrajna varčnost. Klanje telet pred poldrugim letom je sploh prepovedano.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. maja. Veliki glavni stan:

Nemške patrulje so vdrlje v Argonih po lastnih razstrelbah do v drugo sovražno črto. Dognale so, da ima sovražnik velike izgube na mrtvih in so se vrnille z nekaterimi ujetniki. Odbili smo izlaska napade na naše novo pridobljene postojanke na obeh straneh ceste Haucouri-Ennes.

Sestrelili smo pet sovražnih letal in sicer eno z ognjem pehote južnovzhodno od Vailly, ostale štiri v zračnem boju pri Auberville, na južnem robu Hexenwalda, pri Avocourt in tik vzhodno od Verduna. Naši letalci so napadli uspešno sovražne ladje ob flandrijski obali, bivališča, letalna pristanišča in kolodvore pri Dünkirchen, St. Pol, Dixmuiden, Foperinghe, Awiens, Chalons in Suippes.

Berlin, 21. maja. Veliki glavni stan:

Na južnih in na južnozahodnih strminah Mrtvega moša smo potisnili po spretni pripravi s topovi naše črte naprej. 31 častnikov, 1315 mož je ujetih, zaplenjenih 16 strojníc in 8 topov poleg

drugega plena. Slabejši sovražni protinapadi so ostali brez uspeha.

Na desnem bregu Moze smo odbili ponoči na 20. majnik v gozdu Callette francoski napad z ročnimi granatami. Včeraj pehota tu ni delovala; topniški ogenj je pa bil od časa do časa zelo ljut.

Uspešno so izpadla manjša podjetja, tako zahodno od Beaumont in južno od Gondioxon.

Pri Ostende je padlo sovražno letalo v morje vsled ognja naših obrambnih topov; še štiri so bila sestreljena: dva med njimi v naših črtah pri Lorgi-ese (severno od La Bassee) in južno od Chateau Salins, ostala dva onstran sovražne črte ob gozdu Bouxus (zahodno od Moze) in nad koto vzhodno od Verduna.

Skupine naših letalcev so zopet metale ponoči bombe v velikem številu na Dünkirchen.

Vrhovno vojno vodstvo.

ZRAČNI NAPAD NA JUŽNO-VZHODNO ANGLIJO.

Berlin, 20. maja. Uradno:

Ponoči na 20. t. m. je poletela skupina mornariških letal s flandrijske obali in je vrgla veliko bomb na naprave v pristaniščih in na utrdbe Dover, Deal, Ramsgate, Broadstairs in Margate. Opazovali so se na mnogih mestih požari in učinkiti razstrelb. Sovražne baterije so jih ljuto obstreljevale. Vrnili so se vsa nepoškodovana. Načelnik admiralnega štaba mornarice.

× × ×

Navedeni kraji leže na vzhodni obali angleške grofije Kent.

Angleško poročilo o napadu nemških letal na Anglijo.

London, 20. maja. (Kor. ur.) Uradno: Danes jutraj so napadla vsaj tri sovražna letala vzhodno obal grofije Kent. Eno podvono letalo je vrglo 12 eksplozivnih bomb na otok Thanet. Zadet ni bil nihče, tudi sicer ni škode. Drugi dne povodni letali sta vrgli 25 bomb v jugovzhodu grofije Kent; ubit je 1 vojak, ranjena 1 ženska in 1 vojak. Poškodovanih je več hiš. Danes jutraj je pomorska patrulja sestrelila povodno letalo blizu belgijske obali.

Ljuti boji na Flanderskem.

»Temps« poroča, da se vrše zelo hudi boji na prekopi južno od La Bassee. Angleži so izgubili 500 m strelskih jarkov.

170.000 kanadskih čet v Evropi.

Doslej so poslali Kanadci skoro 170 tisoč mož na evropsko bojišče, 140 tisoč mož pa še vežbajo.

Briandnovi dnevi štetí.

Bern, 20. maja. (K. u.) »Homme en-chaine« opisuje zopetno zborovanje francoske zbornice takole: Min. predsednik Briand je preživel včeraj slabo uro. Dne-vi ministrstva so štetí. Ozračje skriva razstrelivo. Rabot je čital s tresočim glasom s popirja, ki se mu je tresel v roki. Končno beleži list, da je vladal med Briandovim govorom med razpravo o cenzuri leden molk, nihče mu ni pritrjeval, le Meli-ne mu je stisnil roko. To je bilo vse. Ministrski predsednik bo izvajal iz nauk te seje posledice.

Asquithovi posveti na Irskem.

Rotterdam, 21. maja. (Kor. urad.) »Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: Kakor se poroča z Irskega, se je pogajal Asquith pred vsem o ustanovitvi irskega izvršilnega sveta z upravnimi pooblastili, ki naj bi imel svoj sedež kot nekako irsko minist-rstvo v Dublinu in bi bil odgovoren angleškemu parlamentu. Svet ne dobi postavodajalne oblasti, tudi ne bo smel razpisavati davkov.

Graja angleškega nastopa na Irskem v ameriškem senatu.

Berlin, 21. maja. (Kor. ur.) Iz Washingtona: Senator Borah, republikanski član senatovega odseka zunanjih stvari, je grajal v senatu nastop Angležev nasproti irskim vstašem. Rekel je, da ta nastop škoduje dobremu imenu Anglije bolj kot nesreča in neuspeh pri Dardanelah ali pri Kut-el-Amari.

Združene države proti smrtni obsodbi Američana na Irskem.

London, 21. maja. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« javlja iz New Yorka: Vojno sodišče v Dublinu je obsodilo na smrt ameriškega državljana Lynce, ki naj bi bil usmrčen v petek. Na prošnjo irskega ameriškega senatorja O' Corman je naprosil predsednik Wilson angleško vlado, naj odgodi izvršitev razsodbe, da more ameriška vlada vzeti na znanje utemeljitev razsodbe.

Podpisujte IV. vojno posojilo!

Dogodki na Balkanu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. maja. Veliki glavni stan:

Položaj je splošno neizpremenjen. Ovine, ki so nastale vsled znatnih poplav v Vardarski dolini, smo odstranili. Vrhovno vojno vodstvo.

Viharji ob reki Vardar.

Pariz, 21. maja. (Kor. ur.) »Petit Parisien« javlja iz Soluna: Izredno hudi viharji so prekinili vse brzojavne zveze. Ogenj s topovi v raznih odsekih bojne črte traja dalje.

Francozi poplavalili okolico reke Vardar.

Berlin, 22. maja. (K. u.) Wolff poroča iz Aten 19. maja: Iz Soluna se poroča: Francozi so prekopali nasipe reke Vardar. Povodenj, ki je nastala zato, je napravila grškim kmetom zelo veliko škodo. Javno mnenje je zato razburjeno na Francoze.

Vprašanje prevoza srbskih čet rešeno.

London, 19. maja. (Kor. ur.) Reuter izve, da se je sporno vprašanje med zavezniki in grško vlado glede prevoza srbskih čet rešilo zadovoljivo. Srbe prepeljejo po morju.

Železnica Larissa — Solun.

London, 20. maja. (Kor. ur.) »Times« poroča iz Aten: Novo železnico Larissa—Solun bo v nedeljo slovesno otvoril minister Rhaleis.

Beg iz Soluna.

Atene, 21. maja. »Embros« poroča: Vsled vznemirljivih poročil, ki so došla v Solun, so solunski prebivalci pričeli zapuščati mesto. Podali so se v Atene in druga grška mesta.

Nove čete v Solunu.

Amsterdam, 20. maja. (Kor. ur.) Neki tukajšnji list poroča, da so v Solunu izkrcali nove čete.

Grški kronski svet.

Atene, 20. maja. Pod kraljevim pred-sedstvom se je vršil kronski svet, katerega sta se udeležila tudi solunski poveljnik in poveljnik grških čet na epirski meji. Pred svetom je kralj sprejel nemškega in avstrijskega poslanika.

Grška si izposodi 100 milijonov.

Berlin, 21. maja. (Kor. ur.) Wolff poroča 19. t. m. iz Aten: Pogajanja med vlado in narodno banko o posojilu 100 milijonov so končana. Dosegla so zaželeni uspeh.

Turčija v vojski.

Turki in Rusi.

Carigrad, 20. maja. Turški glavni stan: Na bojišču Irak je mirno. Stotnik Schütz je sestrelil svoje tretje sovražno letalo. Na kavkaški bojni črti nič važnega. V zadnji bitki je znašal naš plen 400 pušk in 200.000 patron, šotore enega bataljona in veliko drugega bojnega materiala.

Carigrad, 20. maja. (Kor. ur.) »Agence Telegraphique Milli«: Ruski komunike 14. maja poroča, da so zasedle ruske rezerve in deli ruske teritorialne armade v smeri na Erzindian gorovje, ki nadvladuje vsej pokrajini, ki je bilo po naših dobro utrjeno, da so ujeli 30 častnikov in 365 mož in da so zadržali več naših ofenziv proti Marmahatum. V tem boju, ki naj bi bil trajal dva dni, naj bi bili porazili ruski od-delki Turke, jih nekaj ujeli in zaplenili več kakor en top, 2000 pušk, veliko patronov, smodnika in drugega vojnega materiala. Ker takih operacij do danes na kavkaški črti ni bilo ne navedenega dne in tudi ne prej, dementiramo kategorično vse trditve ruskega komunikeja o bajni zasedbi nadvladajočega gorovja, da bi bili ujeti čast-niki in vojniki in o plenu, kar je vse abso-lutno izmišljeno.

Na morju.

Zavraten napad na nemški podvodni čoln.

Berlin, 20. maja. (Kor. ur.) Wolff javlja: »Nieuwe Rotterdamsche Courant« je poročal 25. aprila, da je videl nizozemski parnik »Sörakarta«, ko se je vozil med Irsko in Shatlandskimi otoki, kako je uničila neka angleška ribiška ladja nemški U-čoln. Z merodajne strani se poroča o tem: Nemški podvodni čoln je ustavil 15. m. m. zahodno od Irske nizozemski parnik »Sör-karta«. Blizu je plul neki parnik s švedsko zastavo, ki mu je podvodni čoln ukazal z znamenjem, naj se ustavi. Ker se parnik ni ustavil, ga je podvodni čoln prisilil s strelom, da se je ustavil, a takoj je pričel parnik s švedsko zastavo hitro streljati na nemški podvodni čoln, ki se je takoj potopil, a zadet je bil in je težko manevriral. Isti podvodni čoln je doživel tudi prejšnji dan podoben dogodek pri zahodnem vho-du v Angleški prekop. Tudi v tem slučaju se je rešil podvodni čoln tako, da se je hitro potopil. Podvodni čoln se je vrnil srečno domov.

»Tubantia.«

Haag, 19. maja. Holandski mornariški grad razglašja, da so razgovori kapitana Cantersa v Berlinu končani. Nemška admiraliteta je priznala, da so na »Tubantiji« najdeni koščki medenine deli torpeda nemškega podvodnika, toda rabilo se jih je že 6. marca pri nekem strelu na angleško vojno ladjo, ki pa ni zadel, in ne 16. marca proti »Tubantiji«. Holandska vlada stori nove korake, da z novo preiskavo pride do popolne jasnosti.

»Dubrovnik« in Amerika.

Berlin, 21. maja. (K. u.) Wolff brez žice iz Newyorka: Avstrijska nota o potopitvi »Dubrovnika« je tu našla veliko vpoštevanje. Hearstovi listi brzojavljajo, da mora državni oddelek, če so dokazi prepričevalni, pri vladah zaveznikov, katere se dolži zločina, vložiti odločen protest in poizvedovati o ukazih poveljstvom entitinskih podvodnikov. Državni urad si vendar ne more prikriti, da bi slučaj bil poseben težaven, če se izkaže, da so zavezniški poveljniki podmorskih čolnov imeli povelje za tako postopanje, zaradi katerega je Amerika Nemčiji grozila s prekinjenjem diplomatskih vezi. Zavezniške vlade Ameriki niso poslale prepisov navodil poveljnikom svojih podvodnikov. »Evening Post« pravi: Avstrijska nota o potopitvi »Dubrovnika« navaja tako natančno opisane podatke, da morajo zavezniški vsekakor prav hitro odgovoriti, kajti če bi bil kak italijanski, francoski ali angleški podvodnik kriv zločina, ki se jim očita, tedaj bi ravno naša vlada imela kar najbolj resen interes na tej zadevi. Ameriško javno mnenje se seveda tudi ne bo zadovoljilo s tem, da bi z lahkoto šlo preko tega dogodka. Če je avstrijska nota podprta z dejstvi, tedaj naj tista vlada, ki je odgovorna za ta zločin, dokaže, da so bili zavezniški odkritostni, ko so Nemčiji očitali enak zločin.

Grey o ententi in Rusiji.

London, 19. maja. (K. u.) Na banketu v čast ruskim parlamentarcem je rekel Grey, da sovražnik skuša kaliti soglasje in netiti nezaupanje med zavezniki z namigavanjem, da si zavezniški niso edini v ciljih in da se bodo svoj čas malo brigali za interese drugega. To je popolnoma neresnično. Skupna nevarnost, skupna stvar in skupni napor nas bodo pri določevanju mirovnih pogojev našli ravnotako edine, kakor pri izvedbi vojne. Ko pride tisti dan, bomo smatrali kot samo po sebi umevno, da se uvažujejo in rešijo posebni interesi Rusije in drugih zaveznikov ravno tako skrbno in v polnem obsegu kakor naši lastni. Ruski prijatelji so se prepričali, da so Angleži vrgli v boj vse, kar imajo, ljudi, ladje, denar in material. Med obiskom je zbornica rešila vojaško predlogo. Za naše sovražnike je morda to majhna stvar, za nas pa je to velika stvar, nekaj, kar se loči od naših prejšnjih tradicij in idej. Naj se gostje iz tega prepričajo, da je Anglija pripravljena napeti skrajne sile.

Iz Nemčije.

Pogajanja o vojnem davku v Nemčiji.

Berlin, 21. maja. (Kor. ur.) Državni kancler je sprejel danes voditelje strank, s katerimi se je zaupno razgovarjal.

Berlin, 21. maja. (Kor. ur.) Kompromisna pogajanja s strankami državnega zbora so končana z ozirom na skupne predloge meščanskih strank. Vojne davke bo tvoril bistveno vojni davek iz vojnih dobičkov, povišajo se poštne pristojbine, kolek tovornih vozovnih listov, davek na tobak in kolek na obrat blaga. Med poštnimi pristojbinami se povišajo pristojbine pisem, dopisnic, zavojev, brzojavov, povišajo se tudi pristojbine telefona; oproščene od povišanja so med drugim pošiljke v ino-zemstvo in brzojavke časopisov. Pri davku na tobak se zopet obnovi davek na smodke, katerega je odklonil odsek v prvem branju.

Diktatura za živila na Nemškem.

Berlin, 20. maja. »Berliner Tageblatt« poroča iz krogov zveznega sveta; da je zvezni svet dobil načrt nove ureditve vse ljudske prehrane in da bo ta načrt v ponedeljek že rešen. Gre se za prav kratek »pooblastilni zakon«, da ima državni kancler pravico vsa živila in krmila in za to potrebne surovine zapleniti, razlastiti, razdeliti in določiti cene. Vse upravne oblasti v državi imajo izpolniti dotične kanclerjeve odredbe, Kancler sme vse te pravice prenesti na novo oblast, katero sam postavi in uredi.

Dr. Helfferich — podkancler.

Berlin, 20. maja. »Berliner Tageblatt« poroča, da so že imenovani novi voditelji državnih uradov. Smatra se

lahko za gotovo, da dr. Helfferich prevzame državni urad za notranje zadeve in tako postane podkancler.

Amerika in mir.

Mornariški odsek ameriške zbornice pozval predsednika Wilsona, naj skliče mirovni posvet vseh držav na svetu.

Washington, 20. maja. (K. u.) Wolff poroča iz Newyorka: Mornariški odsek reprezentančne zbornice je sprejel soglasno resolucijo poslanca Hensley, ki pooblašča predsednika, naj, da se konča evropska vojna, povabi države cellega sveta na posvet, da se ustanovi razsodišče ali kaka druga korporacija za poravnavo vseh sporov med narodi. Dovolil je v ta namen 200.000 dolarjev.

Delo za mir v Združenih državah.

London, 20. maja. (K. u.) »Morning-post« poroča 18. t. m. iz Washingtona: Če se tudi dementira, da namerava podvzeti Wilson kak korak miru v pri-log, zagotavlja neka poučena osebnost, da se namerava Wilson pečati z željami po miru in da izkuša izvesti, če bi sprejeli simpatično ponudbo na posredovanje, ali kakorkoli naj se že imenuje nastop za mir. Mirovna zveza, ki ji predseduje Taft, si sicer ne stavi namena, da konča sedanje vojske, marveč da prepreči vsako bodočo voj-sko. Wilson se sicer, kakor pričakujejo, omeji na vse dogodke, a upajo, da shod in Wilsonov govor okrepi mi-rovno propagando, ki je zdaj morebiti v Ameriki krepkejša, kakor je bila kdajkoli prej. Na predsednika neusmi-ljeno pritiskajo, naj dokaže svojo de-jansko nevtralnost in da pokaže nas-proti Angliji ravno tisto odločnost, kakor nasproti Nemčiji in da hitro konča angleške nastope nasproti trgo-vini nevtralecev. Ni brez važnosti, ker je najvplivnejši list v Ameriki »Spring-field Republican«, ki je nastopal do zdaj odločno za zavezniške in ravno ta-ko za Wilsona, zdaj izjavil, da se mo-re preprečiti diplomatski spor z An-glijo, če se sklene mir. Ne le demokra-ti, tudi republikanci bi lažje dihal, če se tg neprijetno vprašanje spravi s sve-ta še preden se prične volilni boj za predsednika, da se more izvajevati volilni boj temeljem notranjepolitičnih vprašanj.

Legende o miru.

Bukarešt, 20. maja. »Eclair des Bal-cans« poroča iz Berna: Bivši francoski fi-nančni minister Caillaux je prispel v Švico.

Rotterdam, 20. maja. Predsednik Wil-son bo sicer govoril na zborovanju mirovne zveze, toda sporočil je že naprej, da se ne more spustiti v mirovna pogajanja, če ni gotov, da obe stranki sprejmeta njegovo posredovanje.

Amsterdam, 20. maja. Zasebne vesti iz Madrida javljajo, da se med papežem, španskim kraljem in Wilsonom vrše ži-vahna pogajanja za mir. Glavni cilj je, da se sklene premirje, nakar naj bi se poga-janja nadaljevala. Kralj Alfonz je prepri-čan, da bi premirje prineslo mir, ker bi po premirju nobena vojna stranka ne mogla spora začeti iznova.

Berlin, 21. maja. Napoluradni »Lo-kalanzeiger« prinaša očitno inspirirano noto, ki zavrača po svetu krožeče govo-vice, da je Nemčija za vsako ceno pripravljena za mirovna pogajanja. Vse te vesti so absurde in neresnične. Nemčija je po kanclerju povedala svoje mirovne pogoje. List pravi, da se najbrže ne moti, da se bodo ti pogoji v razmerju z žrtvami, ki jih prinaša nadaljna vojna, še bolj poostri-li. Razen kanclerjeve izjave pa se ni niti uradno, niti neuradno, niti na nagib nem-ške vlade storilo nobenega koraka, da se nasprotnike pripravi do odgovora na te nemške pogoje.

× × ×

Sv. oče in nemškoameriško razmerje.

Berlin, 20. maja. (Kor. ur.) »Nord-deutsche Allg. Ztg.« piše: Kakor poro-ča Reuter, je angleški minister Grey v spodnji zbornici naznanil, da je Vati-kan pri Nemčiji posredoval, da opusti podvodno vojno. Vest ne odgovarja dejstvom, pač pa je sv. oče Nemčiji iz-javil, da je pripravljen v tem spornem vprašanju posredovati. Nemški cesar je opozoril na odgovor, ki je bil že po-slal Ameriki, in se je zahvalil za dobri namen.

Ustanovitev ameriške državne morna-ric. — Ameriška država poviša redno armado na 210.000 mož.

Washington, 20. maja. (K. u.) Reu-ter: Reprezentančna zbornica je spre-jela postavbo za ustanovitev državne trgovinske mornarice za promet z ino-zemstvom. Postave senat še ni odso-vil. Reprezentančna zbornica je tudi vzela na znanje poročilo o posvetu obeh zbornic o armadni predlogi, s ka-tero se poviša redna armada na 210 tisoč mož.

Amerika nam posodi denar?

»Frankfurter Zeitung« poroča, da so ameriški bankirji avstrijski vladi ponudili enoletni predujem 25 milijonov funtov po 5-65%. — Vest ni potrjena, pa vendar pričja o našem ugodnem položaju.

Razna poročila.

Švedska in ententa.

Pariz, 20. maja. (Kor. ur.) »Echo de Paris« piše: Čeprav švedski zunanji mini-ster v zbornici ni natančneje razpravljaj, vendar je Švedska od zaveznikov dobila poročilo, da Alandski otoki po končani vojni ne ostanejo utrjeni.

Portugalski notranji minister odstopil.

Lizbona, 21. maja. (Kor. ur.) Radi sla-bega zdravja je odstopil portugalski notra-nji minister.

Do jutri je še čas!

Na bojnem polju žanje avstro-ogrška zvestoba do zadnjega moža zopet sijajna zmagovalja. Kar Italijani niso zmogli v celoletnih naporih in strašnih žrtvah, smo zmogli mi takorekoč na en mah. Zlomili smo italijanski odpor, vzeli glavne ovire in sedaj gremo naprej — naprej v sovraž-nikovo deželo! Ta silni udarec se je izvršil hipno, a pripravljali smo se nanj dolgo in dolgo. K temu udarcu je prispevala svoje moči cela Avstro-Ogrska; dali smo sinove-junake, dali pa tudi potrebna sred-stva za njih opremo in preskrbo in vsak po svoje pripomogli, da je dobila naša hra-bra vojska vse moderne in najmodernejše pripomočke za uspešen udarec proti naj-zagrizenejšemu sovražniku. Vsi smo težko pričakovali tega udarca, vsi smo zanj pri-spevali tako ali tako in vsi se iz srca ve-selimo, da je tako sijajno uspel. Saj vsi ve-mo, da ne gre samo za brambo meja, mar-več za varen obstanek Avstro-Ogrske in trajen mir. Oboje bomo dosegli, ako do zadnjega vsi storimo vso svojo dolžnost. Danes gre za to, da mi, ki smo v zaledju, zagotovimo našim zmagovalnim četam za nadaljno dobo vse, kar potrebujejo za srečno dovršitev svojih zmag. Pokazati moramo, da nočemo postati sužnji, da no-čemo tujega gospodstva, da hočemo ostati ponosni svobodni Avstrijci, kakor smo bili dozdaj. To storimo z najboljšešim pod-pisovanjem četrtega vojnega posojila. Ju-tri opoldne se podpisovanje z aklijuči. Hitite, odlašalci, vaši dolžno-sti ptekejo zadnje ure!

Dnevne novice.

»Resna beseda vojakom«. Tako se zo-ve lična mala knjižica, ki je te dni izšla. Iz zelo uglednega duhovskega mesta goriške nadškofije prihaja ter je v prvi vrsti namenjena vojakom-Slovincem. Knjižico preveva gorko domoljubje in iskrena skrb, kaj bo z našim narodom, ako se vojaki vsaj z isto odločnostjo ne bodo borili pro-ti nečistovanju, kakor se borijo proti Italijanu, Rusu in Srbu. Zato smo pre-pričani, da bodo knjižico pozdravili s po-sebnim zadoščenjem vojaški krogi, p. n. gg. vojaški duhovniki in svetni duhovniki in sploh vsi, ki se stresajoo b misli na gro-zote, ki žugajo ljudstvu od neči-stovanja. Bojprotinjemu! Ta boj propagira knjižica navajajoč razloge in sredstva, ki nam jih podajata pamet in vera! Ta boj je verska in patriotična dolž-nost vseh! Ta boj naj vršijo tudi vojaki ob fronti in zadaj za fronto povsod! Gorje nam, ako ne bode ta boj odločen do skraj-nosti! — Širiti je treba ta boj povsod! Za-torej sezi vsak po knjižici in jo širi povsod posebno pri vojakih! — Knjižica se pro-daja v Katoliški Bukvarni in Prodajalni Kat. Tisk Društva (Ničman) v Ljubljani ter v Knjižarni Kat. Tisk. Društva v Gorici, Gosposka ulica ter stane 1 izvod 10 vin; 100 izvodov K 8; še več izvodov skupaj po dogo-voru.

— Odlikovanje. Srebrni zaslužni križ s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednik Matija Primož in račun-ska podčastnika 1. razreda Rudolf Zitter-schlager in Ivan Delacorda, vsi trije pri črnovojskem pešpolku št. 27.

— Za vojne kurate za čas vojske so imenovani č. gg.: Anton Mrevlje (bivališče Bovec) pri rezerv. bolnici v Ljubnem, Ludovik (p. Beno) Strauss (biv. Novomesto) pri brig. san. odd. 183, Marij Trampuš (biv. Tržič-Monfalcone) pri vojnem superiaratu v Gradcu, Anton Rovtar (biv. Ribnica) pri rezervni bolnici v Liebenau pri Gradcu, Anton Gnidovec (biv. Postojna) pri garnizij-ski bolnici št. 8 v Ljubljani in Pavel Klemenčič (biv. Kočevje) pri rezervni bolnici v Celju.

+ Poizvedbe po pogrešanih vojakih na bojišču. Na važni nalogi, da se dobe in dele poizvedbe o vojakih na bojišču, dela z neumorljivo pridnostjo več uradnih mest Rdečega križa. Posebno s poizvedbami o

takih vojakih, ki se smatrajo, da so »po-grešani«, se peča vojni poizvedovalni urad Rdečega križa (Kriegsauskunftsstelle des Roten Kreuzes), Dunaj, I., Eisenplatz 3. To uradno mesto izvede popolnoma brezplačno poizvedbe v vsaki posa-mezni stvari s pomočjo vseh vojaških in političnih oblasti in dosega zelo ugodne uspehe tudi v takih slučajih, v katerih so ostali brezuspešni vsi dozdej podvzeti ko-raki sorcev. Ustne prijave se sprejemajo v pisarni vojne poizvedovalnice na Dunaju, Eisenplatz 3, I. nadstropje, od 9. ure do-poldne do 5. ure popoldne. Da se podpira delovanje vojne poizvedovalnice, se že ne-kaj mesecev izdaja uradni »Das öster-reichische Suchblatt« za poizvedovanje o pogrešanih vojakov na bojišču. Ta uradni organ izhaja v 18.000 izvodih vsakega 1. in 15. meseca in se širi v vseh vojaških bol-nišnicah in zavodih Rdečega križa brez-plačno, dalje med poveljstvi na bojiščih, med nadomestnimi poveljstvi, med vojnimi ujetniškimi tabori in v javnih lokalih, kjer občujejo vojaške osebe. Odlok vojnega mi-nistrstva 17. marca naroča vojaškim obla-stim, naj pazorno slede iskalnim vojaškim seznamom, da vse tiste osebe, ki so prišle v kakršenkoli stik s pogrešanimi osebami, poizvejo, do dotičnika iščejo in da nazna-nijo poizvedovalnici, kar vejo. Cena en-kratnemu naznanilu v »Österreichisches Suchblatt« znaša za kratke inferate (spre-jem najpotrebnejših podatkov) 2 K, obšir-nim naznanilom 4 K, insertat s sliko po po-slani fotografiji 9 K 50 v. Poizkusna števil-ka in načrt brezplačno. Razločno pisana naznanila z natančnimi rojstnimi podatki in s podatki o pripadlosti (polk, stotnija) se lahko vlože (ustmeno od 9. do 11. in od 2. do 5. ure) in pismeno pri »Österreichi-sches Suchblatt«, Dunaj, I. nadstropje, Ei-senplatz 3.

Trgovina z jajci prosta. Uradno se razglašja, da se preskrba z jajci potom sedanje organizacije (Miles) ni obnesla. Zato je sedaj trgovina z jajci zopet prosta v tem smislu, da si vsakdo lahko brez posredovalnice nabavi jajce. Se pa ostanejo v veljavi predpisi o prevoznem dovoljenju, da posamezne deželne vlade lahko zagotove zadostno preskr-bu svoje dežele. Ker pa je utemeljena domneva, da sedaj marsikdo zadržuje in konservira jajca, da bi kasneje zvi-šal ceno, zato se zbiranje in konservi-ranje jajc, v kolikor presega neko naj-nižje število, stavi pod kontrolo in bo vsak dolžan sproti napovedovati vsake večje množino jajc.

Odlikovani štajerski slovenski učitelji. S srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so odlikovani: Franc Mejov-šek, učitelj v Jarenini in poročnik 4. bo-sansko herc. pešpolka; Franc Čuček, učitelj pri Sv. Antonu v Slov. gor. in poročnik v 26. domobranskem pešpol-ku; Maksimilijan Smole, učitelj v Rač-ju in praporščak 26. domobranskega pešpolka; s srebrno hrabrostno svetin-jjo II. razreda: Maksimilijan Vihor, okrajni pomožni učitelj v Mariboru in poročnik v 2. polku deželnih strelcev; Anton Mohar, učitelj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju in praporščak v 26. do-mobranskem pešpolku je odlikovan z bronasto hrabrostno kolajno; Ljudovik Varl, učitelj v Poličanah in računski podčastnik v 47. pešpolku, je odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje; Friderik Pučelik, učitelj v Lajterspergu pri Mariboru, je prejel najvišjo pohvalo in priznanje.

— Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Rusiji. Osrednji ujetniški informacijski pisovati vojnimi ujetnikom na Ruskem na dopisnicah, na katerih je popoln naslov natisnjen v ruski azbuki (cirilici). Omenje-ni urad sprejema sedaj naročila na tiskane naslove v ruskem jeziku, in stane 50 do-pisnic z natisnjenim naslovom 3 K, 100 do-pisnic pa 5 K. Denar naj se pošlje po na-kaznici na naslov: Pisemski oddelek skupnega osrednjega informacijskega ura-da na Dunaju I., konto avstrijske pošte hranilnice št. 153.034. Na zadnji kuponovi strani je treba napisati natančen in popoln naslov vojnega ujetnika.

Zanimiva razstava na Dunaju. 22. maja dopoldne se je otvorila v knez nadškofij-ski palači na Dunaju, I. okraj, Rotenturm-strasse št. 2, cerkvena razstava, ki bo tri tedne splošno dostopna. Razstava obsega vso opravo in uredbo katoliške cerkve v Berndorfu, ki jo je zgradil gosposko-zborni-čni član Artur Krupp; umetniška dovr-šenost te cerkve utege vzbudi veliko za-nimanja. Celokupni dohodki razstave so določeni za begunce z juga, katerih skrb-stveni odbor je pod pokroviteljstvom Njene ces. in kraljeve Visokosti presvile gospe nadvojvodinje Marije Jožefe. Vstopnina znaša 1 K; razstava je odprta vsak dan od 10. do 5. ure.

— Zaslužno imenovanje. K poročilu o zadnjih imenovanjih še dostavljamo, da je bil pri intendantu V. armade imenovan za računskega svetnika majorja g. Adolf Ronge, ki je v vseh krogih, s katerimi je prišel v dotiko, vsled svoje ljubeznivosti globoko spoštovan.

— Umrl je 19. maja v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu v starosti 46 let č. g. Anton Kovacic, kaplan v Vidmu ob Savi.

Odvzet pošni debit. Ogrski trgovski minister je odzvel pošni debit sledečim listom in knjigam: »La Nation Tocheque« (založba L. Mathien, Pariz), »Bulletin Jugoslavie« (urejajeta Milan Marianović in Srgjan Tucic, založba L. Mathien, Pariz) in »Spomenica Dositeja Obradovića« (izdala »Srpska Književna Zadruga«, Beograd 1911).

— Srebrna zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil stražmojster v Belgradu g. Ivan Zernic in sicer za zasluge, ki si jih je pridobil pri avstrijski ofenzivi v Srbijo. Preteklo nedeljo se mu je podelilo odlikovanje v navzočnosti častnikov in topniškega moštva. Odlikovanec je doma iz zagrebske okolice in je mož prave hrvaške korenine.

— Iz ljudskošolske službe. C. kr. deželni šolski svet je vzel na znanje izstop učiteljice Karoline Bulovec in Josipine Fischer in vstop učiteljice M. Elekta Schlegel in S. Imelda Koncilja v osemrazrednico v Mekinjah.

Rezervni podčastnik-invalid išče službe. Rezerv. podčastnik-invalid, slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika popolnoma zmožen, absolvent štirih realčnih razredov in trgovskega tečaja, išče primerne službe. Cenjene ponudbe na U. Pečurk, Invalid, k. u. k. Res.-Spital, Claudégasse C/12, Budjevice, Cechy.

Primorske novice.

Goriški nadškof dr. Sedej je dne 7. maja obiskal staro župnijo št. Rupert, tam pontifical, obiskal Veselo goro in grad Skrljevo, kjer si je ogledal vse prostore in poti itd. potem se je podal v Mokronog. Povsod je bil iskreno pozdravljen in visoki gost je bil izredno prijazen. Pozdravili so ga tudi begunci z Goriškega, kamor vsak želi nazaj.

Goriški junak. V ljubljanski garniziji bolnici so včeraj dopoldne imeli lepo slavnost. Na slovesen način je bila na junaška prsa goriškega Slovenca Jožefa Raveca pripeta velika srebrna hrabrostna svetinja. Častniški zbor mu je poklonil srebrno dozo za cigarete. Prsi Jožefa Raveca krasi tudi že mala srebrna hrabrostna svetinja in velika zlata hrabrostna svetinja.

Prebiranje črnovojnikov l. 1897—1866 goriškega političnega okraja. Prebiranje črnovojnikov letnikov 1897—1866 se vrši za goriško glavarstvo v občinskem uradu v Ajdovščini v dobi od 28. maja do 14. junija 1916 ob 8. uri dopoldne po naslednjem redu: V nedeljo in ponedeljek, 28. in 29. maja: mesto Gorica. — V torek, 30. maja, občine: Standrež, Bilje, Miren, Sovodnje. — V sredo, 31. maja, občine: Dornberg, Prvačina. — V četrtek, 1. junija, občine: Čepovan, Grgar. — V petek, 2. junija, občine: Osek, Ozelj, Šempas. — V soboto, 3. junija, občine: St. Peter, Renče. — V nedeljo, 4. junija, občine: Solkan, Trebuša. — V ponedeljek, 5. junija, občine: Vrtojba, Vogersko. — V torek, 6. junija, občine: Trnovo, Črnič, Gaberje. — V sredo, 7. junija, občine: Del-Otlica, Gojače, Kamnje, Šmarje. — V četrtek, 8. junija, občine: Ajdovščina, Vel. Žablj, Lokavec. — V petek, 9. junija, občine: Sv. Križ, Vrtovin. — V soboto, 10. junija, občine: Rihenberg, Skrlje. — V torek, 13. junija, občine: Avče, Bate, Banjšice, Kanal. — V sredo, 14. junija, občine: Kal, Lokovec. — Črnovojniki iz evakuiranih krajev so dolžni priti na nabor s črnovojniki one občine, v kateri sedaj bivajo.

Smrtna kosa. V Kamniah na Vipavskem so pokopali v soboto mater č. g. župnika A. Plesničarja Marijo Plesničar. Pogreba se je udeležila bližnja duhovščina. Pokojnici večni pokoj, č. g. župniku pa naše sožalje!

Nesreča. Pri Biljah blizu opekarn je prala te dni dvajsetletna Ana Faganelli, doma iz Mirna. Nesreča je hotela, da se ji je spodrsnilo in je padla v precej globoko vodo. Faganelli je obupno vpila na pomoč. Vojaški so prihiteli na pomoč in so poskušali dekle rešiti, vendar pomoč je bila prepozna, vsi poskusi obuditi jo v življenje, so bili zaman. Zanimivo je, da je bilo dekle pred časom v Mirnu lahko ranjeno od laškega šrapnela. Umaknilo se je v Bilje, kjer jo je dohitela smrt.

Vojak v Vipavi utonil. Po Vipavi pri Batnjah se je vozil v podrtem čolnu nek vojak, doma iz Čepovana. Nesreča je hotela, da se je čoln prevrnil in je vojak utonil.

ličnega konsuma Cooperative Operne Primerana Tonti, ki je s pomočjo neke koperske »kmetice« Penco spravil zase za približno 15.000 K pšenične moke, kave, olja, mila, testenin, vina itd. V stanovanju Penco so našli blaga v vrednosti 2000 K.

Spoznana samomorilka. Ženo, ki se je bila zastupila na Borovem griču v Trstu, je spoznala sorodnica kot 62 letno kuharico Franciško Napred, doma iz Tržica na Gorenjskem.

Vrel lug je prevrnila nase štiriletna Bruna Riosa v Trstu. Težko opečeno dekle so prenesli v bolnišnico.

Smrtno ponesrečil je 52 letni kurjač Peter Miloch iz Milj. Ko je opravljal svoj posel v ladjedelnici pri Sv. Roku in mu ni hotel hitro zažgati ogenj v stroju, je vžil na premog petroleja. Švignil je silen plamen, mu užgal obleko in ga do smrti opekel. Umrl je v bolnišnici kljub takojšnji zdravniški pomoči.

Deček utonil. V Rocolu št. 696 v Trstu so našli domači 11letnega sina Silvija Škilan mrtvega v vodnjaku na vrtu. Domneva se, da je deček, kakor že večkrat podil žabe, katerih je bilo veliko v vodnjaku, pri tem izgubil ravnotežje in padel v vodnjak.

Izpred izjemnega sodišča.

Od stopnje do stopnje.

Franc Hladnik, pristojen v Logatec, zasebni uradnik, je živel svoječasno v jako dobrih razmerah, ali njegovo povsem lahkomišljeno življenje ga je tiralo vedno globokeje v propad, tako da je mora lže prestat zaradi hudodelstva goljufije 15 mesečno težko ječo. A tudi ta kazen ga ni spametovala se lotiti poštenega dela, kajti stremel je le po lahkem zaslužku, da bi si omogočil lahkomišljeno življenje. Postal je v Trstu agent, a je bil zaradi nepoštenosti kmalu odslovljen. Ker so mu tu tla pod nogami postala vroča, je odpotoval v Ameriko, a se že leta 1913 vrnil v Trst, ker ga ni dolgo držalo. Pripravil je svojo ženo do tega, da je prodala doma vse pohištvo, denar pa njemu izročila, za njo se potem ni več brigal. Odpeljal se je v Brazilijo in našel v S. Paolo pri svojem rojaku, hotelirju Franju Košutu dobro službo. Kmalu nato je izbruhnila svetovna vojna, in to priložilo je Hladnik uporabil v svoje sleparske namene. Pokazal je namreč svojemu gospodarju Košutu po njem pisano pismo, v katerem je bilo razvidno, da je njegov svak na bojišču padel, da je podedoval veliko premoženje, vsled česar mora nujno odpotovati v Logatec. Pokazal mu je razna pisma, v katerih ga žena poziva, da naj se zaradi dedščine hitro vrne domov. Tudi ta pisma so izšla iz Hladnikove roke. S tem je Hladnik Košutu premočnil, da mu je dal 1900 K posojila, 2000 kron pa mu je dal za otroke, katere je imel v Ljubljani v vzgoji, da bi jih bil vzgojitelj izročil. Obdolženec pa za otroke niti vinarja ni izročil ter denar zase porabil. Zagovor, da je nekega Otonu Klemenčiču plačal prevoznino v Evropo, ni bil resničen, kajti ta je imel sam 700 K denarja in je sin premožne matere, torej ni potreboval obdolženčevega posojila. Na poti v Evropo sta bila Hladnik in Klemenčič od sovražnih ladij zajeta ter sta prišla v Toulon. Med tem ko je drugi ostal v ujetništvu, se je obdolženec posrečilo z listinami, katere si je že prej preskrbel, na tuje ime v Braziliji dokazati, da ni Avstro-Ogrski državljani, ter zadobiti prostost. Kakor so poizvedbe dognale in kakor je bilo iz raznih pisem razvidno, je Hladnik Košuta za celo vsoto 3900 K osleparil. Izjemno sodišče mu je kazni prisodilo 2 leti težke ječe.

Darovi.

Darovi za birmance - begunčke v Brucku ob L. Poslali so nam: Ga. Smerke Ježica 20 K; Neimenovana gospa, Ljubljana, 20 K; gospod Karol, Ljubljana, 20 K; g. župnik Mart. Poljak, Sostro, 10 K; gđ. Minka Cotič, Ljubljana, 20 K; ga. Marija Stucin, Ljubljana, 2 K; Neimenovana gospa, Ljubljana, 5 K; Neimenovana gospa, Ljubljana, 2 K; g. Fran Tomc, Ljubljana, 1 K; g. Ign. Žargi, Ljubljana, 10 K; trgovina Žibert, Ljubljana, 20 K; mil. g. stolni dekan M. Kolar, Ljubljana, 10 K; F. Oman, Ljubljana, 4 K; Amaliya Škerlj in Marija Bonač, Begunje, 10 K; Marija Grošelj, Kamnik, 10 K; Val. Bernik, župnik, Komenda, 10 K; Mat. Rant, Dobrova, 3 K. — Hvala iskrena! Naj se oglasi še mnogo botrov in botric, da bode dan sv. birmе v begunskem taborišču lep dokaz, da svojih malih bratov in sestic domovina ni pozabila.

Naročajte „Slovenca“!

Ljubljanske novice.

Iz Ljubljana se veseli. Prestolnica Slovencev se je ob zmaga avstrijskega orožja nad verolomnimi Lahi odela v praznično obleko. Po ulicah, obsijane od solčnih žarkov, naznanjajo zastave, da je strta laška moč in da so daleč za nami tisti trenotki, ko so Italijani gostobesedičili o prodiranju v naše kraje. Ljubljana ostane avstrijska in slovenska!

Iz Dva ljubljancana v državni službi. Četinja. Črnovoj. živinodravnik dr. Josip Stegu pri poveljstvu vojne luke v Boki Kotorski je oproščen vojaške službe ter imenovan veterinarskim referentom pri vojaškem generalnem guvernerju v Cetinju. — Višji okrajni komisar dr. Viljem Baltič, rojen Ljubljančan, je poklican v službovanje k politični upravi Črnogore na Cetinje.

Iz Imenovanje v vojaški preskrbni službi. Načelnik vojaškega preskrbovalnega skladišča v Ljubljani in v Trstu, vojaški preskrbovalni upravitelj Rudolf Rubbia, je imenovan za vojaškega višjega preskrbovalnega upravitelja. Pred meseci je bil odlikovan z viteškim križem Franc Jožefovega reda.

Iz Vojna poroka. V soboto dne 20. maja se je poročila gospodična Pavla Röger, hči knjigovodja kranjske hranilnice gosp. Josipa Rögerja v cerkvi nemškega viteškega reda, z c. in kr. stotnikom v inženirskem častniškem koru gosp. Otonom Perschke. Poročil jih je pref. g. dr. Josip Jerše, profesor verouka na tukajšnji c. kr. državni gimnaziji, kjer je nevesta svoje gimnazijske študije dokončala. Priče so bile: za nevesto njen stric gosp. Janez Nep. Röger, ravnatelj glavnega zastopa c. kr. priv. Assicurazioni Generali, za ženina njegov oče c. kr. vojaški računski svetnik g. Viljem Perschke iz Grada. Mesto razposiljatve poročnih kart v Ljubljani, se je po časovnem razmerju vposlala primerna vsota za vojne oskrbne namene.

Iz Društvo magistratnih uradnikov ima prihodnji četrtek izredni občni zbor. Edina točka dnevnega reda je: Vojna doklada za mestne uslužbence ljubljanske.

Iz Vojna doklada za dunajske mestne uradnike. Dunajski občinski svet je sklenil z glasovi vseh strank stalno vojno doklado za mestne uslužbence v okroglem znesku letnih 11 milijonov kron. Za podlago dunajske vojne doklade služijo celokupni letni prejemki, v ostalem pa so prispevki slični kot oni vojne doklade za državne uradnike.

Iz Nadrobna prodaja surovega masla. Razven v vojni prodajalni v Gosposki ulici št. 7 prodaja mestna aprovizacija surovo maslo tudi še v vojni prodajalni v Prešernovi ulici, na Bregu, na Rimski cesti, na Sv. Jakoba trgu, v Mahrovi hiši ter na Marije Terezije cesti. Ta odredba je bila potrebna, ker je nastalo po danskem surovem maslu zelo živahno povpraševanje. V mestnih vojnih prodajalnah lahko dobi surovo maslo vsakdo v poljubni množini.

Iz Oddaja krompirja pri mestni vojni prodajalni. V sredo, dne 24. t. m., bo mestna aprovizacija oddajala zadnji krompir, ki ga ima še v zalogi. Ker so ga stranke, ki so ga pri magistratu svojčas naročile, že prejele, pride lahko v sredo na vrsto vsak Ljubljančan, ne glede na to, če je krompir že prej naročil, ali ne. Oddajalo se bo blago iz skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti št. 36, in sicer 1 kg po 13 vinarjev.

Iz Draginja ni nastala samo v sedanji, ampak sploh v vsaki vojski. Zgodovinski zapiski nam pripovedujejo, da je n. pr. za časa francoske vojske na Kranjskem veljal n. pr. klubok 24 gld. Ko so prišli semkaj Francozi, so razveljavili avstrijski denar do šestinke vrednosti veljave in ko so Avstrijci zopet pognali Francoze, so pa ti razveljavili francoski denar in tako so si po končani vojski segli odiranci in oderuhi »suhi« v roko. Tak je bil finis oderuštva takrat.

Iz Oddaja surovega masla trgovcem po mestni aprovizaciji se za bodoče ureja takole: V originalnih zabojih a netto 51 kg se oddaja surovo maslo iz skladišča pri pivovarni »Union« vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 11. uri dopoldne. Kdor hoče, da se mu blago izroči, se mora prej oglasiti v mestnem tržnem uradu, kjer dobi nakaznico za plačilo in prejem blaga. Trgovci, ki ne reflektirajo na cele zaboje masla, ga lahko dobe poljubno manjšo količino v mestni vojni prodajalni v Gosposki ulici št. 7, in sicer vsak dan od pol 8. do 11. ure dopoldne ter od 3. do 7. ure zvečer. Tudi ti trgovci si morajo prej preskrbeti v mestnem tržnem uradu nakazilo.

Iz Ljubljanskim gospodičnem, ki so nam poslale pod imenom Ljubljančanke razna drobna darila, cigarete itd., se v imenu obdarovanih tovarišev najtopleje zahvaljujem in kličem: Tudi v bodoče vrlim Slovence ne pozabite na brate, ki mlatijo po verolomnih Lahih. Še enkrat srčna hvala in Bog vas živi! — Ciril Prestor, rač. podčastnik.

C. kr. posredovalnica za delo vojnimi invalidom na Kranjskem. Od zadnjega poročila se iščejo naslednji uslužbenici: 1 kemik, 1 pisarniška moč, 1 nočni čuvaj pri železnici, 1 mlinar, 1 postiljon, več kamnosekov in poljedelcev. Oddati je trafike v Javorniku, Strazišču pri Kranju, Visokem (Ljubljanska okolica) in glavno trafiko v Prvačini. C. pr. posredovalnica se nahaja v ravnateljski pisarni državne obrtne šole, Gorupova ulica 10, I. nadstropje, vrata 33.

Iz Dolžnost naznanila kosti. Po ministrski naredbi mora vsakdo, ki poseduje ali ima samo v varstvu več kakor 100 kg kosti, naznaniti in ponuditi v nakup centrali za kosti, Dunaj I, Fischhof 3. Naznanilo je poslati prvič po stanju z dne 15. maja, potem pa vsak mesec po stanju s prvim dnem meseca. Kdor tega ne bi izpolnil, bode strogo kaznovan.

Iz Nabiranje denarja kakor tudi naturalizacijo v bolnišnicah se nahajajoče ranjeno vojaštvo je v svrhu priboljška po tozadevni novi odredbi zabranjeno. Tudi peka slanih rogljičkov (Salztangeln) in takozvanih »kajzerce« je v bodoče že iz oziroma iz štedenja živila za ranjeno in bolno vojaštvo s strani občinstva zabranjeno. Kdor želi iz dobrega namena kaj darovati, lahko dá v denarju »Rdečemu križu«, ki bode z njim ukrenil, kjer in kar je potrebno.

Iz Izgubilo se je včeraj okrog 7. ure zvečer na poti iz Sp. Šiške skozi Tivolski drevored proti »Narodnemu domu« novo zobovje. Pošteni najditelj naj isto odda uredništvu »Slovenca«.

Gospodarsivo.

— Najvišje cene za prodajo krompirja. Ministrski ukaz z dne 12. majnika 1916. l., drž. zak. št. 138, določa, da ostanejo sedajne najvišje cene za prodajo krompirja tudi še od 1. junija t. l. naprej v veljavi. Preko-račenje teh cen je najstrožje prepovedano.

»Miles« in hrvaško-slavonska trgovina z jajci. Iz Zagreba poročajo Pijevi korespondenci: Zadnja posvetovanja v dunajskem občinskem zastopu in energični nastop dunajskega župana dr. Weiskirchnerja za boljšo preskrbo z raznimi živili, ki jo je bila država poverila družbi »Miles«, vzbujajo med hrvaško-slavonskimi perutinarji nemalo zanimanje. Kakor znano, se je v miru izvažalo zelo veliko jajc in perutnine v inozemstvo, posebno na Anglesko, ne da bi se bilo na Ogrskem ali Avstrijskem kdaj čutilo pomanjkanje tega blaga. Kljub velikemu povpraševanju iz inozemstva so bile cene v Hrvaški in Slavoniji vedno najnižje izmed vseh kronovin. Začasa vojne je izvoz prenehal in perutinarji so skušali prodajati svoje blago — katerega množine so se v vojni seveda zelo skrcile — v Avstrijo. Tu je prišla vmes »Miles« in z njo bistvena omejitev izvoza jajc. Četudi je deželna vlada določila za jajca maksimalne cene — (v Zagrebu 8 vin. komed) in dovolila izvoz le tedaj, ako je bila domača potreba popolnoma pokrita in zagotovljena — kar v sedanjem času živahnega povpraševanja nekaj pomeni! — je vendar še dovolj blaga na razpolago in dobavitelji jajc bi bili veseli, ako bi se mogli rešiti blaga po 7 vin. kos ali še ceneje. Predlagalo se je tudi na eni strani v svrhu redne odprodaje blaga, na drugi pa v svrhu razbremenitve vsaj bližnjih sosednih dežel, da naj bi vojaški zavodi: bolnišnice itd. dobavljali jajca naravnost iz Hrvaške in Slavonije. Toda vsa prizadevanja so se razbila ob gotovem odporu. Sedaj se pa zdi, da že zmaga mnenje, da bi bilo čisto praktično, ako bi se vsaj vojaški zavodi udeleževali direktne dobave jajc, da bi potem posamezne kronovine prišle v položaj, da same pokrijejo svojo potrebsčino. Ako bi akcija dunajskega občinskega sveta prodrla na celi črti, bi se pomanjkanje jajc v sosednjih avstrijskih deželah kmalu poleglo.

Razne novice.

Pošina zveza z zasedenim ozemljem Poljske. Od 1. majnika 1916 naprej je dovoljeno pošiljati v zasedeno ozemlje Poljske zavitke s povzetjem do zneska 1000 K. Glede teh zavitkov veljajo isti pogoji kakor glede navadnih zavitkov v zasedeno ozemlje Poljske, ki so bili že svoječasno objavljeni. Kar se tiče ravnanja s zavitki kot povzetnimi pošiljkami (označba, naslovljenje povzete poštne nakaznice, pristojbine, jamčenje za povzetni znesek itd.) veljajo določbe za tuzemski promet. Ni pa dovoljeno povzetni znesek opustiti ali znižati; dalje skladiščni rok za te povzetne zavitke znaša pri etapnih vojnopoštnih uradih 15 dni ter se isti računa od dneva dostavitve obvestila, oziroma, če stranka ni bila obveščena, od dneva dospelja zavitka.

Kaj je poštena posredovalna trgovina? Za presojo tega vprašanja je najvišji sodni in kasacijski dvor povodoma ničnostne pritožbe v varstvo zakona izrekel naslednja načela: Pošteno prekupčevanje, oziroma

posredovalna kupčija je ona, ki hoče ekonomično nalogo, dovesti blago od producenta ali veletrgovca malemu trgovcu ali kozumentu, pošteno izpolnjevati. Kdor se v tem prometu med temi začetnimi in končnimi točkami blagovnega gibanja še dalje vrvila, more imeti le namen, delati kupčijo in zvišati cene; njegovo delovanje je z ekonomičnega stališča odveč, celo škodljivo, ker tak trgovec zavira tempo blagovnega gibanja. Vsak nakup blaga v dosegu vmesnega dobička je pokupovanje; namen zakona je, da se konzumenta štiti pred škodljivim prekupovanjem. Trgovina v čisti prvotni obliki naj se izvršuje kot koristna vez med izdelovateljem in konsumentom. Zdravo težnjo po dosegi čim mogoče večje menjalne koristi, ki ne ovira prometa s potrebitinami, noče in ne more cesarska naredba o navijanju cen zavreči, ker delovanje s tako težnjo le ugodno vpliva na trgovino s potrebitinami. Posredovalna trgovina v podobi čistih spekulacijskih kupčij, ki izživa umetna, ne po razmerju vpraševanja in ponudbe potrebna gibanja cen in vsled tega škoduje konzumentom in neposredno državi in njeni vojni moči, je kot zločest izrastek trgovine prepovedan in kazniv.

— **Monopol na vžigalice v Srbiji.** »Beogradske Novine« prinašajo uradni odlok, s katerim se upeljuje monopol na vžigalice. Edino vojna uprava ima pravico proizvajati, izvažati in prodajati vžigalice.

Pisemske bombe za metanje poročil iz zrakoplovov. Optična znamenja za poročevanje iz zrakoplovov so neupotrebljiva pri slabem vremenu in pri neugodnem terenu, pri pismenih poročilih ali skicah pa sploh ne pridejo v poštev. Rabijo radi tega take priprave, ki se razpočijo, ko padejo na tla, in označijo z dimom in plamenom mesto padca. Francoz P. Fugairon je konstruiral tako pisemsko bombo, ki ima v sredini lesen cilindar, v katerem se nahaja poročilo. Da pade ta bomba vedno na končnico, je napravljena ta iz svinca. Pri udarcu ob zemljo se pomakne nek jeziček nazaj in povzroči tako eksplozijo, ki napravi sicer velik dim in plamen, a lesene cilindra ne poškoduje. Na ta način najdejo mesto takoj in dobijo tako poročilo v roke.

18 ukradenih železniških voz s petrolejem. Iz Kijeva se javlja: Med vožnjo iz Batuma v Kijev je izginilo 18 s petrolejem naloženih železniških voz. Uvedla se je preiskava.

Trije pregovori. Ruski pregovor pravi: Enkrat moli, kdor gre na vojsko, dvakrat moli, kdor gre na morje, trikrat pa, kdor se ženi. — Španski pregovor pravi: Kdor je pod srečno zvezdo rojen, temu nosijo tudi kokoši mleko. — Kitajski pregovor pravi: Kdor dosti govori, škoduje resnici, kdor mnogo je, škoduje želodu.

Vojaški pozdravi.

Slovenski topničarji pri ladijskih topovih pozdravljajo vse Slovence in »Slovenčeve« bralce: Jožef Lindič, Anton Knez, Anton Majcen, Franc Tratar, Karl Limež, Tribelnik Ed., Mrtincelj, Trošt Iv., Žirer Alojzij, Godec Jan., Zabukovec Fr., Kosec Franc. — Anton Gregorec in tovariši s telefonske postaje v neposredni bližini sovražnika pošiljajo iskrene pozdrave. — Z visokih snežnikov pošiljajo slovenski topničarji najsrčnejše pozdrave vsem znanec in prijatelj: Anton Svenšek, Henrik Šimenc in Anton Bajec. — Slovenski sapperji pošiljajo s sneženih gora najsrčnejše pozdrave vsem znanec in znankam ter vsem čitateljem »Slovenca«: Desetnik Karol Pertot, četovodja Franc Ronko, desetnik Josip Češek, Anton Radinja, Ivan Okroglič, Ant. Frančeskin, Franc Slanič, Josip Kaplenik, Angel Mikluž. — Slovenski topničarji na koroški fronti, kjer delujejo zdravi od začetka vojne, pošiljajo prisrčne pozdrave svojim družinam, »Slovenčevim« bralcem in vsem Slovincem in Slovenkam: Ivan Ferlic, občina Sora; Alojzij Rebolj, Moravče; Franc Rnjavec, Sp. Idrija; četovodja Jožef Kos, št. Janž, Dolenjsko; poddesetnik Franc Fojkar, Selca; Ferdinand Suligoj, Kal; Franc Gerčar, Kamnik; Jožef Leskovec, Ljubljana; Ivan Dovjak, Vodice; Jožef Brejc, Virče; Jožef Kumše, Ig-Studenec; Andrej Klavžar, Cerklje; Martin Munihi, Grahovo; Ivan Skrobar, Radgona.

S koroških hribov pošiljajo iskrene domoljubne pozdrave vsem Slovincem in Slovenkam in čitateljem »Slovenca«: Narednik Andrej Janežič, Stari trg pri Rakeku; desetnik Ivan Lampe, Črni vrh nad Idrijo; Andrej Velikonja, Sv. Lucija ob Soči; Ivan Demšar, Malenski vrh nad Škofjo Loko; Anton Omahen, Sv. Stefan, Dolenjsko; Martin Kraševac, Škedenj pri Trstu; Matija Gulič, Vršnavari, Istra; Jakob Šmid, Šavha vas, Koroško; Tomo Stanojevič, Čečova, Bosna; Luka Ivanović, Feričanci, Slavonija; Anton Novak iz Sela na Dolenjskem; Marko Idsaković, Barešverk,

Bosna; Ivan Babič, Tržič, Kranjsko; Lovrenc Lesjak, št. Janž, Sp. Štajersko — vsi pri oddelku strojnih pušk.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Č. g. Abram: Pošta zaboja ni sprejela. Dobite priliko, da Vam moremo poslati in nam javite. Udani pozdravi!

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika trdke Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vljudo javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena mama, ozir. stara mama, tašča in teta, gospa

MARIJA DRUKAR, roj. VENCEL

danes, v petek, dne 19. majnika ob 11. uri dopoldne, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, v 50. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne rajneke se bo vršil v nedeljo, dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo služile v tukajšnji farni cerkvi. Blago pokojno priporočamo v blag spomin in molitev.

KRANJ, dne 19. maja 1916.

Žalujejo ostali.

Pogrešam

sina-vojaka **Jožefa iz Kožbane-Brdce**, o katerem že nad eno leto ni slišati. Služil sta skupaj s Franc Blažičem iz Kožbane-Brezovk na gališki fronti. Kdor kaj ve o teh dveh vojaki naj sporoči na naslov: **Štefan Gabrijelčič, Dol. Trbuša 133, p. Slap ob Idriji.**

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah

Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Razglas.

Vsled sklepa načelstva

Ljudske posojilnice

r. z. z. n. z. v Ljubljani

v seji dne 29. marca 1916 se bode obrestna mera za vse vloge od 1. julija 1916 dalje znižala od

4³/₄ % na 4¹/₂ %

ter je vložnikom na voljo dano v istem roku dvigniti svoje vloge, ako s tem sklepom niso zadovoljni.

Ravnateljstvo
Ljudske posojilnice.

Nov gostilniški

GRAMOFON

z dobro ohranjenimi ploščami se prod. Naslov pove uprava lista pod št. 1248.

Meyerjev leksikon

6. izdaja.

Kdo kupi zvezke 6. do 10. ali pa prodaja 11. do konca? Naslov na upravo »Slovenca«.

KORUNA

prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v PRAGI naznanja, da

se je preselila

njena tržaška podružnica zopet

v TRST, ulica Geppa 15,

kjer bo redno poslovala.

Oton Perschke

c. in kr. stotnik v inženirskem častniškem koru

Pavla Perschke

roj. Röger

poročena

V Ljubljani, meseca maja 1916.

Kupim rabljen, a še dobro ohranjen

pisalni stroj

na klavijaturo. Ponudbe z označbo cene na naslov: **Pavel Perko, župnik, Česnjice, p. Šmartin-Tuhinj.**

Salonska garnitura

in razne priproste omare se prodajo. Dunajska cesta št. 15, II. nadstr.

Sprejmeta se tako

trgovski pomočnik

ter zdrav in krepak

učenec

poštenih in vgladnih staršev, pri trvdki Martin Plut Črnomelj, Belokranjsko. —

Šartljeva moka „HASIN“

Po velikem trudu se mi je posrečilo doseči zopet večjo množino šartljeve moke »HASIN« ter tem potom obveščam vse svoje cenj. naročnike, da se bližajo prazniki, in naj nihče ne odlašajo z naročili na zadnje dni, ker moram izvrševati vsa naročila po vrsti.

Kakor gotovo vsakemu znano, rabi se 1 zavitek za en šartelj, ne da bi bilo treba dodati kaj sladkorja, kvasa itd.

Po pošti se pošilja kot dosedaj najmanj 3 zavitek po povzetju. En zavitek stane K 1.50; 50 zavitev po K 1.40. — Na tisoče priporočilnih pism vsakemu na razpolago. — Prosimo takojšnjih naročil, dokler še kaj zaloga.

Razpošiljalnica

Ivan Urek

Ljubljana 4. Mestni trg 13.

Zahvala.

Za vse sožalje, tolažbo in molitev ob smrti in pogrebu naše nepozabne pokojnice

Karoline Cenčič, roj. Vidmar

se hvaležnega srca iskreno zahvaljujemo.

Žalujejo.

Oves

se nadomesti z melasnimi krmili ki jih razpošilja doželna centrala krmil v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, v vrečah po 50 kg. Cena je 35.— K za 100 kg.

Kupcem in odjemalcem priporočam, da si moje od prvovrstnih tovarn za prodajo pripravljeno blago

GLASOVIRJE IN PIANINE

pravočasno ogledajo. s spoštovanjem

S. Kmetetz

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Lepa birmanska darila.

Po najnižji ceni.

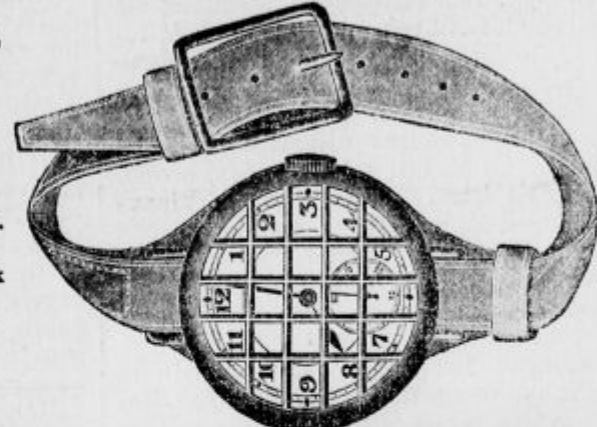
Voine ure.

Največja izbira ur, verižic, zapetnic, uhanov in briljantov. Vljudo vabi v obilen obisk

F. ČUDEN

Prešernova ulica št. 1.

Delničar švicarskih tovarn ur »Union«.

Modni salon

Stuchly-Maschke

Liubliana

Zidovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebo izbrane

novosti z Dunaja

Priporočam: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Popravila točno in verno.

Zunanja naročila na izbiro s obratno pošto.

Solidno blago.

Priglasno nizke cene.